

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

Építsük újjá az országot!

Az önkéntes beszolgáltatás serkentésére a gazdáknak megfelelő iparcikkeket kell adni. A mezőgazdasági gépipar gyors fejlesztése tehát nemcsak az aratást, hanem városaink és iparvidékeink élmezőnyét is biztosítja.

(Rákosi, VI. 10.)

Akarnokok és a demokrácia Országos újjáépítési verseny

Írta: Tariska István

A Szakszervezeti Közlöny június 15-én megjelent 2. száma a Szakszervezeti Tanács következő felhívását közli:

A Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Központja (Szakszervezeti Tanács) felhívással fordul a demokratikus Magyarország szervezett munkásságához: újjáépítési versenyt hirdetünk a náci és nyilasok által kiraboltt, elpusztított, lerombolt ország felépítésére.

Munkára hívunk mindenkit, hogy többet, gyorsabban, eredményesebben termelve, kölcsönös támogatással minél előbb elérje az ország életműjének felemelését és romjaiból való gyors felépítését.

Általános újjáépítési versenyt hirdetünk s ezért felkérjük az összes szakszervezeteket, üzemi bizottságokat, dolgozókat ki részletes terveket és juttassák el azokat a Szakszervezeti Tanácshoz. Felhívjuk a kormányt, a pártokat, a MADISZ-t, a Magyar Nők Demokratikus Szövetségét, szakszervezeteket, üzemi bizottságokat, Földigénylő Bizottságokat és az összes hivatalos szerveket: ajánljanak fel díjakat, amellyel az 1946 május 1-én lezáruló országos újjáépítési verseny rohammunkát végzett „Munka Hőseit” kiüntetik. De kitüntetik kollektíve is a versenyben eredményes gyárakat, üzemeket, szakszervezeteket, stb.-t.

Kérjük a kormányt, a pártokat, a MADISZ-t, a Magyar Nők Demokratikus Szövetségét, küldjenek egy-egy kiküldöttet az Újjáépítési Verseny Bizottságába (Füleml. út 4. szám), hogy a munkát mielőbb megkezdhesék.

A fenti felhívást a legnagyobb örömmel közöljük, azért is, mert nem egy alkalommal utaltunk már a debreceni szabad szakszervezetek szerepére az újjáépítési verseny keretében. A kétségtelen tény az, ugyanis, hogy az általunk sürgetett újjáépítési tervezet még nem volt módunkban látni, hogy csak egy egészen kézenfekvő tényből induljunk ki, a város lerombolt házainak újjáépítésére vonatkozóan sem. Az igazságnak tartozunk azonban azzal is, hogy ha tervet nem, de *halvány kísérleteket* láttunk és hallottunk a szakszervezetek irányából az újjáépítésre vonatkozóan. A tervek azonban sohasem maradhatnak általánosságban. *A terveket konkrétálni kell és látványra megszabni, a határ-időket pedig nemcsak betartani, hanem — idézzük itt az oly sokszor és méltán példaként állított orosz tervek sor-*

sát — lehetőség szerint túl is szárnyalni. A tennivaló óriási és úgy érezzük, mégha az előírt tervnél 100, vagy 200 százalékkal többet végzünk is, akkor sem készülhetünk el időre.

A konkrét tervek követelése mellett sürgettük a szakszervezetek részéről a *munkások irányításának, a döntő munkahelyek felé terelésének a tervét*. Nem képzelhető el másképpen az újjáépítés keresztülvitele, csak úgy, ha munkáscsoportokat toborozunk, ezeket az újjáépítésben döntő szerepet játszó termelési ágak, iparágak és foglalkozások felé tereljük, így a *vasútépítés felé* elsősorban, de azután az *építőipar, a mezőgazdaság* felé. Nagyon ritka eset az és nálunk jelenleg éppen az ellenkezője tapasztalható minden vonalon, hogy a minden foglalkozásra hajlandó munkások kéznél vannak, nemcsak egyenként,

hanem a megkövetelt nagyobb csoportokban. De ha még kéznél lennének, akkor is fennáll egy másik probléma. Itt *szakmunkásokra* van szükség. Ha pedig elég szakmunkás nem áll rendelkezésünkre, mint ahogy ez a helyzet, ezért átképzés alá kell vonjuk a kevésbé fontos szakmák dolgozóit. Ennek a munkának az elvégzése pedig elsősorban szintén a szakszervezetekre hárul, amint már azt döntő módon hangsúlyoztuk és meg nem történtét hiányoltuk helyi viszonylatban. A szakszervezeteknek is meg kell érteniük, hogy jelenleg *nem a bértarcos munkásmozgalom a hivatásuk, hanem az építés, a fent csak éppen változó irányok szerint*. Meg vagyunk győződve, hogy a debreceni szakszervezetek sürgősen magukévá teszik ezt a gondolatot és hamarosan elkészítik az egységes terveket.

Újra működik a Német Kommunista Párt

Eisenhower a szoviet-amerikai együttműködésről

Nem a legfontosabb, de a legérdekesebb hírt közlik Osloból.

Norvégia

miniszterelnöke

Paul Borg, a legfelsőbb norvég bíróság elnöke, egy 72 éves férfi lett. A hír ott való szokatlanabb, hogy ez a 72 éves ember *há norvég ellenállási mozgalom vezetője volt*. Azt pedig tudjuk, hogy a norvégok igen komoly németellenes harcot folytattak az egész háború folyamán. A haladó értelmiség és munkásság antifasiszta harcos egysége Norvégiában gyönyörűen kibontakozott. *Az első évetemi diá-*

kok tanáraikkal együtt az első sorokban harcoltak. Igen sokat kivégeztek közülük a német megszállás idején.

Eddig Norvégiában 16.000 árulót tartóztattak le. A Quisling-párt tagjainak kb. fele már a börtönben várja büntetését.

Norvégiában sokkal szigorúbbak a háborús bűnök elbírálásánál, mint bárhol másutt Európában. *Itt az egyszerű náciagság is elegendő ok a súlyos börtönbüntetésre.*

A norvég képviselőház a felszabadulás óta tegnap tartotta első ülését. Az elnök megnyitó beszédében a norvég ellenállási erőket és a szövetségeseiket dicsőítette, majd köszönetét fejezte ki a szovjet

seregeknek, akik először léptek norvég földre.

Az ülésen vizsgálat tárgyává teszik a király lemondásának kérdését, aki annakidején a németek fenyegetésére kérte lemondását, meglátványlák a halálbüntetés bevezetését is.

Eisenhower

párisi nyilatkozata

Érdekesebb az előbbieknél. A németekkel való együttműködésről azt mondotta, hogyha a németek dolgozni akarnak, becsületesen végrehajlják a szövetségesek parancsait, kiirtják a náci elemeket, szó lehet politikájuk megváltoztatásáról. De előbb a háborús bűnözők el kell nyerni méltó büntetésüket.

szerevel, megpróbálták kicsikarni. Ráírták, Juhász Géza becsülete tisztán áll, viszont a vádaskodók egy részéről kiderült, hogy az ő szénájuk zavaros.

A tülekedés másik példáját egy köztisztviselő mutatta be azzal, hogy *nem bírja a kritikát*. Lapunkban egy egyáltalán nem sértő kritikai megjegyzést tett egy elvtársunk a város egyik tanácsosára és a serényebb munka helyett — amit ezután joggal vártunk volna — egy *hanús írat* született meg egészen szokatlan módon. A köztisztviselő megírt egy nyilatkozatot, amelyben *feldicsőítette önmagát*, aláírta egy párttagjával pártvezetőségi határozatra hivatkozva és köztette az összes lapokban. Most kiderült, hogy a pártvezetőség nem osztja ezt a nézetet, mert hisz a kérdéses nem is foglalkozott. Az egészben a legviszatasztóbb az, hogy *nyilvánosság előtt ki meri jelteni: azért kapta a kritikát, mert a Szociáldemokrata Párt tagja*. Ha így lehetne felfogni a kérdést, nagyon olcsó kibúvás lenne a kritika joga alól. A „Néplap”-ot nem befolyásolja kritikájának megtételénél az, hogy ki melyik pártához tartozik. *Mi kritizáltuk a debreceni közellátást, pedig annak élén kommunista áll, kritizáltuk a műszaki ügyosztályt is, amelyiknek élén független kisgazda áll. Szendrey polgármesterhelyettesnek még sem jutott eszébe, hogy a kritikát pártja ellen irányuló kérdésnek minősítse. Köztisztviselő ki van téve kritikának. Szekuláns akarnokoskodás és a pártok közötti viszony megrontására irányuló törekvés az állítani, hogy a közalkalmazott ért kritika pártállása miatt történt.*

Nehéz és gondterhelt időköt élünk. Százszor és ezerszer hangsúlyoztuk, hogy csak a pártok szoros együttműködése vezetheti ki az országot mostani nehéz helyzetéből. Ezt az együttműködést halálosan komolyan kell venni. *Mindenkinek! Ezeket a példákat és azokat, amelyek még százával vannak az életben, vegyük végre komolyan. Minden párt lásson hozzá, hogy megszüntesse ezeknek az akarnokoknak az egységbontó munkáját, a pártok békéjének felborítását, mert különben az újjáépítésben nem fogunk tudni előrehaladni.*

Napjaink tele vannak megoldatlan problémákkal és sürgős tennivalókkal. Egy rombdöntött, többé-kevésbé elpusztult országot kell újjáépítenünk, letargiás, nehezen mozgó életet kell ismét fiatallá pezsdíteni. A gazdasági újjáépítéssel párhuzamosan Magyarországot szellemi újjáépítés is el kell látnunk, mert ez nemcsak a háborús pusztítások miatt hever romokban, hanem évszázados ferdtések gonosz nyomait is viseli, mert az a feudális Magyarország bélyegével jegyes. Szóval minden téren a megújulás, az új utak keresése jellemzi napjainkat.

Eppen ezért, mert ezek a napok a hosszú jövő gondjával terhesek és mivel egy többé-kevésbé *rossz régiből* kell egy *jó újat* teremteni, az átváltás, a változás időszakai ideig-óráig csörtetőknek és akarnokoknak felszínre bukkanását teszi lehetővé. Ezek a jelenségek általánosak és mindaddig tartanak, amíg az újjászülöt demokratikus rendszer a gyakorlatban meg nem tapasztalja, kik tényleg barátaik és támogatói, hívei és kik az ellenségei, spekulánsai és konjunktúra-lovagjai. A demokrácia-éppen az élet állandó mozgása miatt hamar rájön arra, ki miért veszi szájára a demokráciát és kíméletlenül leleplezi a csörtetőket és akarnokokat.

Az ország és a város majdnem minden posztján új emberek állanak. A legtöbb helyen azok, akik valóban harcosai voltak a demokráciának, az elnyomatás idején is. Vannak azonban, ha kis számban is, akik *egyéni érdekeiket* kiemelve és kikönyököltve jutottak pozíciókhoz. Innen van az, hogy az országban nagyon sok helyi posztról el kellett már távolítani vezetőket: egy sereg befurakodott nyilastölpörtek ki a rendőrségről és máshonnan.

Most Debrecenben is felbőjtöte fejt az akarnokok könyöklése. Azért, hogy *előkelőbb pozícióhoz jussanak, egyesek kihasználva pártjuk más tagjainak tájékozatlanságát, behajszolták a Független Kisgazda Pártot egy nevetséges és gyerekes vádaskodásba Juhász Géza ellen, aki Debrecenben közismert harcos demokráta híreben állt és tevével bizonyította, hogy az is volt. Az akarnokok főigazgatói hárszításokat remélték, ha nem kapták meg szóp-*

ombat
ulat
i
u. 4.
u. 8. sz.
nem ja-
kik ipar-
y iparuk
eket val-
amennyi-
ly elve-
mnázum.
lyik osz-
iskoláca.
a Nem-
j. Jeno-u.
18. an.
hátton
zeti 5e
Birotsag
onos fi-
ra alkai-
szkolol-
alkalmas
e birto-
ni Föld-
k. egy-
is, ame-
mendelet,
a. de a
előntézet
ni Föld-
k. Föld
rtosa.
al nyu-
gy 68
elhunyt
tán 3
sztrava-
gyer-
ngoni,
rei és
Nyil-
kolajá-
les. Li-
dó:
OS
tal:
28. sz
24
omda-
pén
SY
ió és
ad.
37.
orokai,
iroge-
szonye-
arty-u.
130
1,20
giszte-
sürgő-
22. sz.
318
etikus
érház.
zúslot.
előé-
319
leg-
vagy
Pried-
an-u.
21

ket, Eisenhower felvetette annak lehetőségét, hogy elképzelhető Németországban egy föderatív ellenállási mozgalom kiépítése is.

Ezek a mindenre elszámtalozott briganták még most sem nyugodnak és a lassan visszatérő békes állapotot igyekeznek megzavarni. De természetesen, ha egy ilyen mozgalom meg is indulna, igen rövid életű maradna.

A szövetségesek és a Szovjetunió közötti viszonyról szólva kijelentette, hogy

a béke idején épp olyan egyszerűen van szükség, mint volt a háború korszakában.

„Figyelembe kell vennünk mások kívánságait is — mondotta — és néha engedményeket kell tenni. Ha ez sikerül, akkor a béke kérdését megoldottuk. Minden fölünk feltehető el kell követni, hogy a szövetségesek közötti békés légkört fenntartsuk.” Eisenhower tábornok hangsúlyozta a Szovjetunióval a szövetségesekkel szembeni barátságos magatartását és a Vörös Hadsereg tisztjeinek és katonáinak rendkívüli szívélyességét.

A londoni lengyel „kormány“

olyan nyilatkozatot tett, amely már a humorral határos. Ez a fasiszta reakciós klikk nem kevesebbet kér, mint a 16 lengyel szabó elleni eljárás megszüntetését. Mert ha ezeket bíróság elé állítanák — mondja a londoni klikk — ez megakadályozna mindennemű együttműködést a szovjet kormánnyal. Ezenkívül arra kéri a Szovjet kormányt, hogy csapatait vonja ki az országból.

Bármennyire nevelésesnek hangzanak is ezek a nyilatkozatok, mégsem lehet elvárni a főlőtűk. Lengyel emigrációs körök Angliában és Amerikában összeköttetésben állnak a nemzetközi reakciós nagytőkés csoportokkal, lapokat tartanak fenn, mérgezik a közvéleményt és háborús uszítást folytatnak a Szovjetunió és szövetségesei között. A most megindult moszkvai tárgyalások véglegesen lezárják ezt az ügyet. Remélhetőleg a tárgyalások határozataiban szerepelni fog a lengyel fasiszta reakció teljes felszámolása is.

A hollandok és belgák

a londoni nyugateurópai közéleti konferencián azt követelik, hogy a németek által elrabolt szarvasmarha, ló és egyéb mezőgazdasági állatállományt kártérítés fejében a szövetségesek számukra visszaszerezzék.

Hollandia és Belgium veszteségei rendkívül nagyok. A németek kiemeltlenül elpusztították mindkét országnak csaknem teljes gyár- és közlekedési hálózatát. Arányilag ebből a két országból cipelték el a németek a legtöbb munkást. A holland katolikus püspököknek 1943-ban megjelent pásztorlevele (magyarul „A magyar Sionban“), az esztergomi főegyházmegye hivatalos folyóiratában jelent meg) a püspöki kar azt írja, hogy Hollandia lakosságának csaknem felét kényszermunkára hurcolták el a németek. A belga nehézipari és finommechanikai munkásságát szintén csaknem az utolsó emberig Németországba hurcolták.

Fasisztaellenes blokk

megalakítására intézett felhívást az újonnan megalakult Német Kommunista Párt lapjában, a Deutsche Volkszeitungban.

A Német Kommunista Párt Hitler előtt az összes szavazatoknak kb. 28 százalékát bírta. Ezek kö-

zül körülbelül négyszázezer párttag volt. Az aktív kommunisták túlnyomó többségét, akiket a fasiszták el bírtak fogni, még utalomrajzításuk első évében kivégezték. A Német Kommunista Párt 1930 óta formális háborút folytatott a náciizmus ellen és ezekben a küzdelmekben több ezer harcos esett el.

Az angol parlament

felozarlatásával kapcsolatban a Times rámutat arra, hogy a parlament működésének tíz éve alatt haljós és dicsőséges események váltogatták egymást. Ez a parlament szavazta meg a müncheni egyezményt, amely a brit külpolitikának legsötétebb lapjai közé tartozik. Anglia nyomására Franciaország is résztvevett ebben a példátlanul gonosz játékban, amelyet a faszizmus Európa elpusztítására készített elő. A müncheni egyezmény a Szovjetunió elszigetelését célozta, s egyenesen egy antibolsevista intervenció háború megindulását kezdeményezte. Ezt a hazaáruló chamberlaini politikát váltotta fel Churchill koalíciós kormánya, amelyet az egész demokratikus Anglia támogatott és csakis ennek volt köszönhető, hogy Anglia legnehezebb óráiban is megállja helyét.

Hitlerrel kapcsolatban

még mindig érdekes híresztelések jelennek meg. A moszkvai rádió például a Daily Mail cikke nyomán közölte, hogy Hitler női áruházban Irországba szökött. Bernadotte gróf, a Svéd Vöröskereszt elnöke „Igy fejeződik be“ c. könyvében viszon azt írja, hogy Hitler saját emberei ölték meg méreg injekcióval a berlini csata napjában. Bernadotte gróf különben Ribbentrop titkos terveiről is ír, szerinte a német diplomata az volt a célja, hogy az utolsó pillanatban átálljon az oroszokhoz és egyesült erővel veszik fel a harcot az orosz csapatokkal az angolok és amerikaiak ellen. A könyv közli, hogy 1943-ban Hitler meg akarta szállni Svájcot és csak kevesen meglétek, hogy tervét végre nem hajtotta.

A német diplomatának átállási tervét csak mosolyogva olvashatjuk. Fordítva inkább elhinnénk, mint így. Ha a német diplomaták az oroszokhoz akartak volna átállni, akkor nem rohantak volna az angolszászok karjaiba.

Svájcra

közli a szovjet ávirati iroda, hogy 9000 szovjet polgári személyt és hadifoglyot, akik német fogságból szöktek meg, itt koncentrációs táborban tartanak. A svájci hatóságok nemcsak, hogy gátolják ezeket a szovjet polgároknak és hadifoglyoknak hazájukba való visszatérését, hanem sokat közülük türelhetlen viszonyok között tartanak. A „Freie Jugend im Schweiz“ c. újság beszámol arról, hogy több vörös katonát beszállítással meggyilkoltak. A táborokban kíméletlenül kizsákmányolják őket. Kuttyákat usztanak rájuk, puská és golyószóró tüzelt mészárolják le a katonákat. Épp olyan állati kegyetlenséggel, mint a német fasiszták. Az ismert tényekre való tekintettel a szovjet kormány usztotta szerveit, hogy szüntessék be a szovjet megszállási zónában lévő területen a svájci állampolgároknak hazairányítását. A repatriálás mindaddig szünetelni fog, míg a svájci hatóságok nem tesznek intézkedéseket, az ott tartózkodó szovjet polgárok életviszonyainak megjavítására és a Szovjetunióba való azonnali hazaszállítására.

A PATAKY-ÜGY Ausztria

a teljes munkáségyeség megvalósítása előtt

A kommunisták az újjáépítés élén

A náci uralom alatt Ausztriában közvetlenül a felszabadulás után megalakult az új osztrák kormány, amelynek feje, a demokratikus Ausztria kancellárja dr. Karl Renner, a Szociáldemokrata Párt vezetője lett.

Rohamléptekben indult meg Ausztria politikai és gazdasági újjáépítése. Ausztria demokratikusan gondolkodó polgárait teljes mértékben áthatotta az együttműködés elve. A demokratikus pártok együtt és vállalva küzdenek az új Ausztriáért. Nem véletlen, hogy az újjáépítés munkájában az osztrák Kommunista Párt jár az élen. A Kommunista Párt, bár már 1933-ban betiltották, az egyetlen párt maradt, amely egy pillanatra sem tért el a kitzbühner politikai vonalától. Az „Anschluss“ napja óta lankadallan erővel küzdött az osztrák függetlenség helyreállításáért s mikor később ehhez a harchoz a többi pártok is csatlakoztak, tovább is elénk járt a függetlenségi mozgalom. Az osztrák szabadságmozgalom legnagyobb áldozatait a kommunisták hozták. Jasansky párttitkár volt az, aki néhány elvtárs segítségével az utolsó pillanatban megmentette a már aláaknázott Reichbrücköt, Bécs egyetlen megmaradt dunai hidját. Ott küzdöttek az osztrák kommunisták Tito szabadságharcos

zászlói alatt is.

A felszabadulás után most az építők munkájában veszik ki részüket az osztrák kommunisták. Johann Koplenik miniszter, az osztrák Kommunista Párt vezetője, a hármas kancellári tanács tagja nemcsak nyilatkozataiban fejezi ki pártjának építő törekvéseit, — működésében — megtalálva a kapcsolatot az osztrák népi legszélesebb tömegeivel — azokat az újjáépítés szolgálatába állítja. Politikai vonatkozásban hármas célt tűzött ki maga elé az osztrák Kommunista Párt: az ország felépítését, a biztonság fokozását és a termelés mielőbbi megindulását. Mind a három kérdésben tökéletes egyetértést és együttműködést hirdet a többi pártokkal. Országsszerte feltűntek a Kommunista Pártnak az a legutóbbi megnyilatkozása hogy amikor a bécsi városi tanácsban a Néppártnak kis taglétszáma miatt fogva nem jutott mandátum, a Kommunista Párt önként engedte át egyik mandátumát. Elsősorban természetesen az osztrák Szociáldemokrata Pártnak működik együtt a Kommunista Párt. Mint nálunk, Ausztriában is közösen szervezik meg a szakszervezeteket. Egységes állampontot foglalnak el az ifjúság kérdésében is, együttesen hozva létre a Szabad Osztrák Ifjúság szervezeti

Egységes munkáspárt felé

Ausztria népe a munkáségyeség tökéletes megvalósítása mellett tör lándzsát. A szociáldemokraták maguk helytelenítik a különálló Szociáldemokrata Pártot. „Egysített munkáspárt“-ban kívánják egyesíteni a szocialista és kommunista erőket. Ezt az elvet a Steiermarkban ténylegesen megalakult egységes munkáspárt már meg is valósította.

Külpolitikai vonalon a szomszédos szláv népekkel és a demokratikus Magyarországgal való legszorosabb együttműködés szükségességét vallják az osztrák kommunisták.

Javul a közélet

Az együttműködő pártok munkája már komoly eredményeket hozott Ausztria újjáépítésében. Hallatlan mértékben javult az egy hónappal ezelőtt még vizsgálatlanak látszó élelmiszer helyzet is. Bár az osztrák közélet még ma is lényegesen súlyosabb helyzetben van, mint a miénk, biztos jelei láthatók annak, hogy az egyre nagyobb ütemben meginduló termelés ezen a téren is meghozza eredményeit.

Demokratikus népnevelés

Az új demokratikus Ausztria egyik legnagyobb eredménye a demokratikus népnevelés megvalósítása. Az iskolákban új tanterv alapján, megfelelő demokratikus érzelmi és gondolkodási tantervek tanításával. Ernst Fischer elvtárs, kultuszminiszter, a Kommunista Párt vezetőségi tagja biztosságot állított fel új tankönyvek készítésére. Nemesak a történelmi és irodalomtörténeti könyveket írják át, hanem még az algebra-könyveket is, melyekből szintén a sajátos náciizmus tükröződik vissza. Működnek már a nép-

iskolák s folyamatosan kezdik meg a tanítást a középiskolákban is. Megkezdtek az előadásokat a főiskolák legelső szakán; ott, ahol még nem tartak megfelelő tantervekről gondoskodni, csak alkalmi előadásokat tartanak. Tervebe vették a népi tanulóklubok felállítását.

Ausztria népet melyen áthatja az újjáépítés jelentősége. Utolsóként szabadult fel Ausztria a náci uralom alól, de nem marad utolsó az országépítő népek sorában. És ez az összes demokratikus pártok együttes diadala!

Rövid külföldi hírek

Moszkvában átfikálták a Szovjetunió és Jugoszlávia között 1945 április 11-én Moszkvában kötött barátsági, kölcsönös segélynyújtási és háború utáni együttműködésről szóló szerződést.

A szriai és libanoni kormányok igyékint intéztek a francia kormányhoz, amelyben a tárgyalásoknak bármilyen formában való megkezdése előtt a francia csapatok kivonását kéri országunk területéről.

Stimson amerikai hadügyminiszter a képviselőházban beszédet mondott és ennek során a távolkeleti háború befejezése után a kötelező katonai szolgálat bevezetését kérte az Egyesült Államokban.

Feruccio Parri megbízták az új olasz kormány megalakításával. Parri tegnap mebeszéléseket folytatott Bonomival és a különböző pártok vezetőivel.

A zágábi különbíró Paveleset, az usztasa államfőt távollétében halálra ítélté.

A londoni lengyel szocialista párt részéről kijelentették, hogy a párt megtagadja a közösséget Tanácsokkal, a párt volt vezetőjével és külügyminiszterével, aki csak saját nevében tevékenykedik.

Egész Észak-Borneót elfoglalták a szövetségesek. A japánok visszavonulása közben felgyújtottak egy olajmezőt.

APOLLO-MOZI!
Előadások: fél 4, 5 és fél 7, vasárnap d. u. 2-kor is.
Alipang, a fekete szultán
GARY COOPER a főszerepben
Izgalmas amerikai történet.

Petőfi-mozgó (volt Vigszínház)
Máj műsor:
Az orosz nép hősi korszakának története
LENIN OKTOBERE
magyar szöveggel.
Előadások: fél 4, 5 és fél 7 óra, vasárnap 2 órakor is.

Vác
A Nemzeti Rend...
Juhász...
A Nemzeti Rend...
Juhász...
A Nemzeti Rend...
Juhász...

A párt...
Szabó...
A párt...
Szabó...
A párt...
Szabó...

denunciáló...
István...
denunciáló...
István...
denunciáló...
István...

Sertése...
Óry István...
Sertése...
Óry István...

Tisztázta a Nemzeti Bizottság a Juhász Géza ellen felhozott vádak alaptalan voltát

Vádolt lett a vádlóból — Öry István és Csösz László a „Baross”-ban

A Nemzeti Bizottság szombati ülésének egyetlen napirendi pontja Léway Zoltán bejelentésén alapuló vádaknak a tisztázása volt, amelyeket Juhász Gézával szemben hoztak fel. A Nemzeti Bizottság legutóbbi ülésén ugyanis, amikor Kondor Imre javaslatára Juhászt pártunkivüli tagként kivánták a Nemzeti Bizottságra behívni, Léway Zoltán óvatosságra intett, mivel a Független Kisgazda Pártból kizárás 16 vádpontja között Juhász Géza ellen reakcióbújtató vádja is szerepel. A Nemzeti Bizottság akkor a kérdés tisztázására ötnapos haladékot adott a Független Kisgazda Pártnak, hogy ezalatt jelenesse be vádjait.

A Független Kisgazda Párt Öry István pártelnök és Csösz László főtitkár aláírásával hét pontból álló vádat terjesztett a Nemzeti Bizottság elé, amelyben *kinos szorgalommal* próbálták vádat összefabrikálni Juhász Géza ellen. Szerepel ebben a beadványban minden kijelentés, még az is, ami a Gestapó előtti védekezés formájában hangzott el, szerepelt a Turul Bajtársi Szövetségben tartott előadás. A vád gerincét mégis az alkotta, hogy a tankerületi főigazgatóságon állásában meghagyta Szondy Györgyöt, Csapó Istvánt és Ur Mártont, a Független Kisgazda Párt egyes tanártagjainak vádjai ellenére is. Az igazoló bizottság azóta ezekben az ügyekben tárgyal és felmentő ítéletet hozott.

Juhász Géza érdemileg felboncolta válasziratóban az elene felhozott vádakot és feltárta azt a tényt is, hogy Zsilinszky temetésére írt emlékvorsót megjelenés előtt bemutatta Öry István pártelnöknek és Csösz László főtitkárnak. Akkor nem emeltek kifogást az ellen, hogyan van létjogosultsága a kifogások későbbi emelésének.

repel ebben a beadványban minden kijelentés, még az is, ami a Gestapó előtti védekezés formájában hangzott el, szerepelt a Turul Bajtársi Szövetségben tartott előadás. A vád gerincét mégis az alkotta, hogy a tankerületi főigazgatóságon állásában meghagyta Szondy Györgyöt, Csapó Istvánt és Ur Mártont, a Független Kisgazda Párt egyes tanártagjainak vádjai ellenére is. Az igazoló bizottság azóta ezekben az ügyekben tárgyal és felmentő ítéletet hozott.

Juhász Géza érdemileg felboncolta válasziratóban az elene felhozott vádakot és feltárta azt a tényt is, hogy Zsilinszky temetésére írt emlékvorsót megjelenés előtt bemutatta Öry István pártelnöknek és Csösz László főtitkárnak. Akkor nem emeltek kifogást az ellen, hogyan van létjogosultsága a kifogások későbbi emelésének.

A pártok közötti együttműködés

Szabó István elvtárs hangzott, hogy az egész ügy kizárólag a Függetlenségi Front együttműködése szempontjából érdeklő. A Függetlenségi Front eddig súlyos problémákat oldott meg és nagy feladatok előtt áll a jövőben is, amihez az összes pártok baráti együttműködésére van szükség. Eppen ezért telt a Kommunista Párt a Nemzeti Bizottság múlt ülésén is kritika tárgyává azt az eljárást, hogy

felhozott vádakot akarnánk boncolni, abba az egész magyar intelligencia bekeverülne és lemondhatnánk az ország újjáépítéséről. Mint a nevelők szakszervezeténél is mondtam, most is hangsúlyozom, hogy azokat a nevelőket, akik a multban baloldali magatartást tanúsítottak, joggal állítjuk a nevelők élére. De szó sem lehet arról, hogy mindenkét vádlottak padjára ültesünk, aki csak egyszerű alárendeltje volt a megszünt rendszernek. Ha így járnánk el, becsukhatnánk iskoláinkat és kórházainkat. Helyeseljük azt az eljárást, hogy ha valaki nem volt fasiszta, csak egyszerű alárendeltje volt a multban, azokat helyén hagyják.

Vádol a „Baross”

Juhász Géza ellen a denunció beadványt Öry István és Csösz László írtak alá. Rögtön tisztán láthatjuk, honnan jön a vád, ha megnézzük a Baross Szövetséget — egy betiltott nyílt fasiszta testület — 1941. évi évkönyvét, amelyben Öry István mint aláíró, Csösz László mint választmányi tag szerepel. A református polgári iskola 1944—1945. évi évkönyvében pedig Csösz László saját magáról írja, hogy a Tiszántúli Szépművészeti Társaság elnöke volt és a „Honszeretet” könyvkiadónál dolgozott. A támadási jog ezzel teljesen összeomlott. A cél az, hogy együtt kell működni a demokratikus pártoknak. Ez az együttműködés csak úgy van biztosítva a Független Kisgazda Párt részéről, ha a párt beengedi soraiába a demokratikus elemeket.

Csősz László Baross-szövetségi működésére védekezésül azt adja elő, hogy ő annak nem volt saját szándékával tagja, hanem őt oda beidegálták és erre 1945 június 12-ki dátummal kelt nyilatkozatát csatolta a Baross Szövetség akkori elnökének és még két más személynek aláírásával. Nem szólt azonban arról, hogy évekre visszamenőleg miért volt mégis csak tagja a Baross Szövetségnek és miért volt szakosztályvezető.

Sértéseladás miatt volt Öry István a Barossban

Öry István azzal védekezett, hogy ő tulajdonképpen nem lépett be a Baross Szövetségbe, hanem csak sértések eladása miatt lépett velük kapcsolatba. Sértés eladás miatt éveket megelőzőleg vállalta a Baross-tagságot, arról azonban, hogy őt elnöknek választották, most értesül.

Több hozzászólás után, amelyek lényegileg az eredeti napirendi ponttól eltértek és Csösz László személyi ügyét

vitattak meg, a Nemzeti Bizottság a Független Kisgazda Párt tagjainak kivételével egyöntetűleg

elhatározta, hogy Juhász Géza pártunkivüli tagként meghívja a Nemzeti Bizottságra.

Dr. Erdős Imre a határozathozatal után felvette a kérdést, hogy ha Juhász Géza esetében nem fogadták minden további nélkül el az ő nemzeti bizottsági tagságát, most konkrét adatokkal a kezünkben,

nem lehet elfogadni Csösz Lászlót sem tagként. A június 12-én kelt nyilatkozat, amit védelmére beterjesztett, élesen rávilágít arra, hogy

bűnösöktől megszokott pánik-szerű védekezést gyakorolja. Ez a védekezés gyerekes. Csösz László és Révész Imre püspök felszólalása után Szabó Béla, a Polgári Demokrata Párt tagja bejelentette, hogy

ha Hajdúnánáson a Polgári Demokrata Párt volt polgármesterét, azért, mert egyszeri Baross-tag volt, letartóztatták, akkor még kevésbé lehet egy Baross vezetőségi tag a Nemzeti Bizottság tagja.

Uira kell igazolni Csösz

Léway Zoltán erőlteti védőbeszéde után Tariska István bejelentette, hogy Csösz Lászlóval a háború alatt egy függetlenségi mozgalmi ügyben tartósan együtt dolgozott. Csösz László akkor demokratikusan viselkedett. Ez azonban nem lehet oka annak, hogy a felmerült súlyos vádak kérdése felett napirendre térjünk. A Nemzeti Bizottság tisztán kell lássa tagjai előéletét és ennek mindenki alá kell vetse magát. Eredetileg bizonyára megelégedett volna a Nemzeti Bizottság azzal, hogy a Független Kisgazda Párt tartson házivizsgálatot Csösz László ügyében és ezt hozza tudtára. Most, erőltetett védőkísérletek láttán már nem

tudná helyeselni és megnyugvással fogadni. Most egyetlen lehetséges teendő van, nevezetesen az, hogy

a Nemzeti Bizottság előtt felmerült adatokat hivatalosan adják át annak az igazoló bizottságnak, amely a tanárok kérdésével foglalkozik

és ez folytatson le új igazolási eljárást Csösz László ügyében, addig pedig a Független Kisgazda Párt vonja őt vissza a Nemzeti Bizottságból.

Miután a Független Kisgazda Párt ezt a javaslatot sem fogadta el, a kérdést szavazással döntötték el, amely nagy többséggel bizalmatlanságot szavazott Csösz László iránt.

Aláírták a fegyverszüneti szállításról szóló egyezményt

Vorosilov tábornagy és dálnoki Miklós Béla miniszterelnök tegnap a szovjet diplomáciai küldöttség helyiségében aláírták a Szovjetunió kormánya és az ideiglenes magyar nemzeti kormány között létrejött fegyverszüneti szerződés értelmében Magyarország által a Szovjetunióhoz jóvátehető fejében teljesítendő nyersanyag-, gép- és áru-szállítások tárgyában létrejött egyezményt. Az aláírás-

nál jelen volt a Szovjetunió budapesti diplomáciai és katonai testületének számos tagja. Magyar részről megjelentek Gyöngyösi János külügyminiszter, Gerő Ernő kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, Bán Antal iparügyi miniszter, Várdy István pénzügyminiszter, Nagy Imre földművelésügyi miniszter, Pokorny Hermann altábornagy, a magyar fegyverszüneti osztály vezetője és Bender Vladimír titkár.

Az egyezmény kimerítő részletességgel megállapítja a fegyverszüneti szerződés értelmében Magyarország által a Szovjetunióhoz jóvátehető címén szállítandó áru, nyersanyag és gépek mennyiségét, az egyes évekre megfelelően elosztva. Megállapítja az egyezmény az egyes szállítások határidejét, valamint részletes rendelkezéseket tartalmaz a szállítások általános feltételei tekintetében is.

A magyar tanárképzés súlyos vádjai tárultak fel az Egyetemi Kör anketján

Csendőrködött-e vagy sem a Tanárképző Intézet?

Nagy érdeklődés közben tartotta meg pénteken este anketáját a Debreceni Egyetemi Kör a magyar tanárképzés reformjáról. A bevezető előadást dr. Karácsony Sándor, a nevelésügyi tanács elnöke tartotta. Legfőképpen arra a képtelen fonákra mutatott rá, hogy Debrecenben a Tanárképző Intézet, amelyet voltaképpen kiegészítő szervül állítottak az egyetem bölcsészeti kara mellé, hogy tudományos képzés mellett szakszerű képzést is adjon a tanárjelölteknek, valósággal nyakára nőtt a bölcsészeti karnak és holmi egyetem szerepét kezdte játszani.

A Tanárképző Intézet védelmét Szabó Dezső egyetemi tanár, az intézet elnökhelyettese vállalta, de csak olyan módon, hogy egy írásbeli nyilatkozatot küldött az anketára, amelyet dr. Vargha László tanár olvasott fel helyette. Viszonylatul dr. Karácsony Sándor a „Néplap” cikkét olvasta fel, amely a Tanárképző Intézetéről megírta, hogy voltaképpen szellemi csendőrködéssé váltalkozott az új magyar

tanargenerációval szemben. Kérte a jelenlevőket, hogy próbálják, ha tudják, a Tanárképző körüli viszonyosságoknak valami más okát megkeresni, mert ha ezt nem találják meg, akkor az intézetben valóban rajtatarad a csendőrködés vádja. A megindult heves vita főként akörül forgott: legyen-e hát külön tanárképző intézet, vagy az egyetem maga is elválhatja-e a tudományos képzés keretében a szakszerű kiképzés feladatát. A vélemények — igen jellemzően — úgy oszlottak meg, hogy az összes idősebb tanárok, akik a maguk egyetemi hallgató korukban még nem voltak kötelesek Tanárképző Intézetbe járni, szükségesnek látták ezt az intézményt, míg viszont a fiatal tanárok és bölcsész-ifjúk, akik a tulajdon bőrükön érezték és érzik a Tanárképző „áldásait”, ellene foglaltak állást. A késő esti órákban sem ért véget a vita s így még egy anket tartását határozták el, amelyen Karácsony professzor már határozott reformjavaslatot fog benyújtani.

Csorba képviselő vallomása

A nemrégiben letartóztatott Csorba Gyula hajdúbüszörményi MEP-képviselő a rendőrség kihallgatta. „Gömbös Gyula személyes barátja voltam és eszméjének híve” vallotta. „Orosz és bolsevistaellenes propagandát valóban fejtettem ki.” 1945 március 15-én levelet írt a feleségének: „En csak győztesen mehetek haza, mert egyébként kivégeznek. Megyek a százzal a világ végéig. Csatába, vagy az Alpokba, munkára, vagy öldöklésre, nekem mindegy.” Csorba a Nemzetvédelmi Kereszt tulajdonosa, számtalan háborús úszító beszédet tartott. A tanúk kihallgatása még folyamatban van.

Kovács Lajosné
kedden, június 19-én megnyitja fűszer-, csemegüzletét
Csapó-u. 9. alatt

FEHÉRNEMŰ
és babacikkek speciális készítője
Neuwirth Gyula
KÁLVIN-TÉR 3. szám.

Csak néhány napig DEBRECENBEN a GAZDAG CIRKUSZ Ma vasárnap 17-én. 2 ünnepi előadás d. u. 5 és este 7 órakor. szenzációs új válogatott műsorral. — Hétfőn nagy sport előadás

Helyezzék Debrecenbe a Keleti Kereskedelmi Főiskolát!

A közelmúltban két ú. n. Keleti Kereskedelmi Főiskola működött. Egyik Kassán, a másik Újvidéken. Jelenleg mind a kettő Pesten van és várja, hogy kereskedelmi szakembereket nevelő hivatását Magyarország melyik városában folytassa majd. Az iskolákért nagy versengés indult meg a magyar városok között. A dunántúli városok közül Pécs és Győr kardoskodnak pl. amellett, hogy megszerezhesék maguknak, sőt amit halljuk, néhány más városból is érkeztet kérelem a kormányhoz ebben az irányban.

Nem tudjuk, hogy Debrecen város vezetésében felvetődött-e egyáltalában ez a kérdés. A megvitatását azonban nagyon ajánlatosnak tartanánk néhány alább következő indok alapján.

Elsősorban is megállapíthatjuk, hogy mind a két főiskola, elkösve ugyan és kényszerhelyzetében is, igen fontos hivatást töltött be. A betegesen és katasztrófálisan Nyugat irányában beállított életünk valami nagyon halvány ellensúlyozását jelentette ez a Kelet felé való érdeklődés. Sajnos, egyik iskola sem volt abban a helyzetben, elsősorban belső okok miatt, hogy komoly hatást fejthetett volna ki. Erre pedig annál is inkább szükségünk van, mert szinte közhelynek tünk ma már az a megállapítás, hogy Kelet és elsősorban hatalmas szomszédunk, a Szovjetunió elhanyagolása okozta nemzeti tragédiánkat. Másodsorban rá kell mutatnunk, hogy tehát nemcsak a jövőben nagy szerepre hivatott iskolatípusról van szó, hanem ezt az iskolát ott is kell elhelyezni, ahol a Kelet felé áramló jövőbeni forgalom egyik fontos gócpontját véljük, a jelen esetben éppen Debrecenben. Debrecennek nemcsak jelenlegi — a magyar városok között legkeletibb — helyzete teszi ezt észszerűvé, hanem ami ezt az észszerűséget alá is támasztja, ebből a helyzetéből adódó történelmi múltja is.

Ma ismét a XVI. század kereskedelmi és kultúráramlási irányai újulnak fel. A XVI. századi magyar átmenő kereskedelem főútvonalai a Fekete tengeri nagy folyók vidékére vezettek, az Uralt és a Fekete tengeri ösztökölő nagy síkságok területére. Az Észak-tengertől kiinduló másik irány a Balkánon keresztül haladt a Levante-ig. Debrecen ennek a két útvonalnak pontosan a keresztezőpontjára esett, mint az északról és keletről jövő forgalom első állomása. Éppen ezért a régi Debrecen már jelentős ipari és kereskedelmi gócpont volt és akkor a legvirágzóbb, amikor három ország határán lévén, az Átlanti óceántól Moszkvától és Danzigtól Konstantinápolyig közvetítette az átmenő kereskedelmet.

A kereskedelem szerepe az új társadalmi berendezkedések hatása alatt felelően változik. Épen a kollektivizálódás folyamata lesz

szükségessé viszont egy olyan, jól kiképzett és a Kelettel szemben minden tekintetben ismerős szervező típus s egyúttal kultúrharcos, aki az újonnan feltámadó áramlatokba eredményesen bele tud kapcsolódni. Széles látókörű, alapos gazdasági és nyelvi készségű keretekre van szüksége közgazdasági életünknek. Ezeknek a kiképzésére feltétlenül ott történhet a leggyakorlatosabban, legszélesebb körben, ahol ezeknek a kereskedelmi és kultúráramlatoknak a kereszteződését és az átmenő forgalom lebonyolódását a legközelebb lehet tanulmányozni, az adott esetben tehát elsősorban Debrecenben.

Ha felhívjuk a város vezetésének a figyelmét egy ilyen főiskola létesítésére és a jelenleg kézenfekvő alkalom kihasználására, meggyőződésünk, hogy a város további fejlődésének egyik nagy lehetőségére is rámutattunk. Nyilvánvaló ugyanis, hogy itt nemcsak kereskedelmi szempontokról van szó, hanem kulturális szempontokról is. Eltekintve attól, hogy a szakemberek letelepülése már magában véve is vonzza a kereskedelmi központokat, ez az iskolatípus volt az a mulhán is egyedül, amelyik a magyar iskolákban eddig teljesen mellőzött orosz nyelvet is tanította és a jövőben még döntőbb mértékben tanítani fogja. Egy nyelv tanulása pedig még kereskedelmi téren sem jelenti pusztán a szakkifejezések gyakorlását. A nyelv, mint az a bizonyos ábrálgató kásahegy rejti magában az idegen kultúrákat. Így a teljesen egyedülálló és végzettség-következményekkel járó Nyugat-majmolásunk révén elhanyagolt keleti kultúrák ismerete, elsősorban Szovjetország kultúrájának a megismerése félünk, Debrecenből indulhatna ki.

Ez a szerep pedig egyáltalában nem lebecsülendő! Debrecen nyugatos beállítottságú tudósaink és íróink ugyanis mindig mint a keleti típusú magyar várost szerették emlegetni. Sokszor lenézően, sokszor gúnyosan, mind a két esetben azonban ellenségesen. Igaz, hogy Debrecen ennek ellenére sem ingott meg soha. Maradt mindig kiütözve a többi magyar nagyváros közül, rendíthetetlen keletességében, míg végül a förlénelem örvendetes módon nem ellene, hanem melléte felállt, hozzáfűződött. Igen, most már büszkék lehelünk rá, hogy Kelet emberei és Kelet városa voltunk. Te gyünk is bizonyosságot erről, ha csak egyelőre ezzel a kis, de hatásaiban nagy jelentőségű fényvel, hogy magunknak követeljük az egyik Keleti Kereskedelmi Főiskola elhelyezését a jogát.

HARSÁNYI ZOLTÁN.

IBUSZ., MÁV., Hiv. menetjegyiroda

Piac-utca 65. sz. alatt az Angol-Magyar Bank r.-t. fiókja helyiségben működik.
Hivatalos órák: hétköznap 8—11. d. u. 3—5-ig. Pályaudvari árák. Egy hónapig érvényes menettérítéjegyek csak itt válthatók.

POGÁNY rádió-laboratórium megnyit.

Készülék építés, javítás, vétel-eladás, csele, szuperhangolás mindenféle vilamosságú készülék javítása.

NYULAS

GÖRGEI-UTCA 10. szám.

Romain Rolland

Atakjára és szerepére emlékezünk a Csokonai-színházban játszott „Farkasok”-kal kapcsolatban. Sajnos, ez a több, mint kitűnő, mely problémákkal és éles lélektani megfigyelésekkel tele darab majdnem megbukott. Pedig a színészek is elsőrangú alakítást nyújtottak, a rendezés is kifogástalan volt, lelkes, szép művészi teljesítményt láthattunk. De hát — ahol ilyen kevés kedvet látnak a kultúra önzetlen felkarolása iránt, mint ahogy az városi bizottságainkban is megnyilvánul...

Két éve halt meg a nagy író, a franciaországi Clamecy városka szülőtte, „Európa lelkiismerete”, ahogy joggal nevezték. Halálát akkor a fasiszta rabszágban tartott Európában emlegetni sem lehetett. Alakját és munkásságát, az emberi szolidaritásnak a szocializmus örülete fölé emelkedő ezt a szép kiteljesülést méltatni nem volt szabad. Micsoda gyönyörű mult állott pedig mögötte, alkotásokban és emberi tisztaságban milyen tökéletes élet!

Európa lelkiismerete! Maradék nélkül illett rá ez a jelző. Zenetörténésznek indult. Páris egyetemén, a Sorbonne-on katedrát is ebből a tárgyközből kapott, súlyos szövést, hatalmas regényeket írt, világhírű lett, de mit jelent mindez amellett a heroikus tett mellett, hogy a megöregült világgal szemben az egyetlen Jaurés oldalán felemelte ő is hatalmas tiltakozó szavát az imperialista háború elvetemült szadizmusa ellen. Jaurés-t horgolkos golyója terítette le, őt pedig kiűldözték hazájából.

Szajchban élt ettől kezdve, vándorlalt és hatalmas fenyegetésekkel terhelten, de megmászta-halattalanul, de rendíthetetlenül. Tiltakozó szó, tiltakozó tett volt minden emberi aljassággal, hitványssággal szemben. Ő állt a világon elsőnek Európa nagyjai közül a Szovjetunió oldalán és ő védett minden üldözöttet. Rákosi Mátyást éppen úgy, mint Sallant és Fürstöt, Ossietzkyt és Dimitrovt.

Szava halála után is tovább él és tovább hat. Az emberi szolidaritás, a nemzetek feletti élő emberi együttérzés érdekében. Hiszünk, hogy nem sokára tette válik ismét és a tett valóságáá.

GYERMEK- és művészi felvételek

Gisser foto-nál

Piac-u. 43. Svetis-palota I. udvar.

Aranyat, drágakövet vesznek. — PIAC-UTCA 56-
STASSIK órás

Vétel! Eladás!
Rádió készítés és javítás
BRAUN József kir. hg.-utca 5.

DANCING
Szechenyi MA délután 5 utca 1-b órától
ÖSSZTANC
Jún. 20-án új kezdő táncantolyam. Kitűnő jazz.

Bizalmat szavazott Juhász Géza főigazgatónak a Nevelők Szakszervezete Karácsony Sándor előadása a demokratikus iskola fegyelmeről

Ismét zsúfolt teremben tartotta szokásos szombati összejövetelét a Nevelők Szakszervezete. A formaszertint gyűlést előtti dr. Karácsony Sándor egyetemi tanár előadása hangzott el a demokratikus iskola fegyelmeről. Lenyűgözően érdekes és elbűvölően közvetlen előadásában, a meggyőző érvek és hatások példák egész sorával bizonyította a professzor, hogy igazi demokratikus fegyelem csak abban az iskolában lehet, ahol nevelő és növendék között személyes, lelki kapcsolat alakul ki, amely egészen hasonló a szülő és gyermek közötti viszonyhoz. Eppen ezért ebbe a kapcsolatba senkinek sem lehet kívülről beleszólása, még a testi fenyték

doigában sem, amint a szülőt sem lehet attól eltítani, hogy verással ne büntesse a gyermekét. A nevelő tehát nádpálcát is vihet a terembe, de ha igazi apja és igazi nevelője tanítványainak, akkor útni sohasem fog evvel a pálcával. Így fogja hamar elérni, hogy úgy tekintjen egy-egy iskolai osztályra, mint tudatos emberek kis társadalmára. Hiszi, hogy a nevelők nemcsak találkoni fognak már az iskolában ezzel az újonnan kialakuló diákpuszta. Az előadáshoz számszám szövegeket hozta, jelezve azt a nagy és mély hatást, amelyet Karácsony Sándor szavai tettek az egybegyűltekre.

Bizalom Juhász Géza iránt

A tulajdonképeni szakszervezeti gyűlés napirendje előtt Kardos Pál tanár kört szót. Visszapillantott arra a heroikus, szinte sorsszerűen fontos munkásságra, amelyet dr. Juhász Géza tankerületi főigazgató kezdetlől fogva kifejtett a demokratikus-szociális átalakulás érdekében, amikor az összejövetel után szinte hűdultan, tanácstalanul maradt debreceni nevelők élére állott, megindítva őket új célok felé a megmutatva nekik, hogy ezek a célok tulajdonképen a nemzet régi igazi eszményei. Mindezeknél fogva javasolta, hogy a szakszervezet szavaz-

zon bizalmat Juhász Gézának azokkal a támadásokkal szemben, amelyek ezt az igaz-vegig demokratikus gondolkodású férfit reakciók hírlé akarták keverni. Murányi Kálmán főtitkár hozzászólása után, aki hangzott, hogy a szakszervezet nem foglal el pártpolitikai álláspontot, de Juhász Géza iránt, mint a szakszervezet egyik életrehívója és buzgó tagja s a tisztántúli nevelésügy hivatott irányítója iránt bizalommal van: a szakszervezeti ülés főbb részvevője egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavazott a főigazgatónak.

Tiltakozás a sérelmes fizetési tervezet ellen

Murányi főtitkár szóba hozta a fizetésrendezések ügyét. Ezzel kapcsolatban súlyos sérelem készül a tanítóság és tanárság ellen, mert egy fokkal alacsonyabb fizetési osztályba kívánják őket lenyomni az eddiginél. A szakszervezet határozatilag kimondta, hogy tiltakozik a sérelmes tervezet ellen, s tiltakozásához való eszakközörsre kéri fel a Szakszervezetek Tanácsát is. Olyan hangok is hallatszottak az ülésen, hogy ha további megaláztatások érnek

a nevelőket, még a munka tüntető jellegű megszüntetésétől sem riadnának vissza.
A „Néplap” ma, az újjáépítési verseny idején nem helyesbül ugyan az ilyen irányú állásfoglalást, de mindenesetre rá kell mutatnunk, hogy a reakciós pénzügyi politika nagyon alkalmas arra, hogy ismét elfordítsa a demokráciától az értelmiségi réteget, amely még alig tudott kibontakozni a reakció politikáiból.

Korszerűtlen jegyzetek

Moziban voltunk. Nem is fontos, hogy melyikben, nem fontos, hogy mit láttunk, — kezdünk már helynyugodni abba, hogy a jó filmek egyelőre nem kerülnek le Debrecenbe s hogy míg a budapesti mozik a legkiválóbb orosz, angol, amerikai és francia filmeket játsszák, addig Debrecenben csak hébe-hóba kerülhet színe egy-egy jó külföldi film.

De ha jó filmet nem is láttunk, láttunk ehelyett valami mást. A nézőtérben fehér kartontábla van kifüggesztve, jól ismert szöveggel. Hat évvel ezelőt láttuk ezt a táblát, mely a 63.000/1939. B. M. számú rendeletre hivatkozva erőlyesen figyelmezteti a közönséget, hogy „az időszériu események bemutatásánál” tartózkodják minden tetszés- vagy nemtetszés nyilvánításától (fütytaps), mert ellenkező esetben a törvény szigora sújt le rájuk.

Nem, nem tévedtünk. Ezt a táblát most, a napokban láttuk újra: 1945 júniusában, a demokratikus Magyarországon láttuk viszont Kereszt-Fischer Ferenc belügyminiszter dédelgetett eszmeszüleményét.

1939-ben és azt követő években valóban nem ok nélkül került ki ez a figyelmeztetés. Az elnyomatás ellen küzdő és szabadságért élő néptömegekből néha valóban elemi erővel tört ki, a karhatalom hídeg terrorja ellenére is, az elnyo-

mók elleni gyűlölet. Némethrád közgazgatásunk képi-szerű ilyenkor kicsit kényelmetlenül érezték magukat, mert hát nem volt valami tulzotian kellemes dolog, ha pl. éppen a német követ jelenlétében tütyülte ki a közönség a mozi vásznán megjelenő fasiszta államfértiakat. Szegényeknek kellett ez a rendelkezés, egyik segédeszköze volt ez a hatalomhoz göresösen ragaszkodó bábpolitikusok kétségbeesett önvédelmének.

Ma azonban más a helyzet. Vegyük csak le nyugodtan azt a táblát, — nem félünk a következményektől! Hallásunk csak hangját a közvélemény.

Ennek kapcsán kell kitérnünk azokra a feliratokra is, melyek mindögyike szintén a gyászos multat juttatja eszünkbe. Temessük már el végre a multat: tüntessük el azokat a feliratoikat, melyek légiuszélyről, nyilvános helyiségek kár-ürítéséről és egyéb szomorú emlékeztető eseményekről ir- tészkednek.

Úgy érezzük, talán kicsit vidámabb is lesz a város képe, ha nem látjuk többé ezeket.
H. F.

Műjég kapható es házhoz szállításra is megrendelhető
Teleki-utca 100.

Har

A rendőrség kérdésével meglevő dajról állandó lennek meg nyelben. A kettős: 1. akarták a rendőrség v pet vállaló tot; 2. el ak gyelmet olva mákról, mely is megérdem vélemény ére forduljon. A gondolk első sajnos, a rez gabirák és j mindig igen van, s amely ide-oda — működik. S hogy a közö tást kapjon r lássa az érem

közb
jelentős hiba hogy e munk ségnek nagy az újjáépítés mezőgazdaság toz tudatában akkor nem nünk, hogy szükséges biz őrség teremté felől, ha a fas rosszul is m rendőri részét hanem a pár mely még m kialakítani izz közhangulatot, gok munkájáb matag iteleit sem tükrözdi magyar nép S ha követ is rendőrség e

II. A ren meglevő hiba legnagyobb az ség, illetve csoportjai no Az őrizetbevél része úgy tört kevesebb, — vesebb — ad csupán csak ján, a rendőrs valakit, még n ta volna, hogy adatok megféságnak; anná arról szó, hogy egészítse a ka ne csak a gy hanem a mell kat is egybeg szor az történi adatok és info őrizetbe veszn napok mulva, tudnak bizony ni ellene — k gedni. Az ily szempontból is személyes szá

Csokonai Telefo
Ma vasárnap délután Erdélyi Mihály opera
A csav
Előadások a miatt kivétel arakor, este 8 Hétlen est
A cava

Harcban a jó rendőrségért

Irta: Szilágyi József debreceni rendőrfőkapitány

A rendőrség kérdése országos kérdéssé vált. A kétségtelemül megélt hibák reakciói oldalról állandóan eltölzva jelennek meg a lapok közleményeiben. A támadások célja kettős: 1. kompromittálni akarják a demokráciát és a rendőrség vezetésében szerepet vállaló kommunista pártot; 2. el akarják terelni a figyelmet olyan kényes problémákról, melyek pedig nagyon is megérdemlik, hogy a közvélemény érdeklődése feléjük forduljon. A közigazgatásra gondolkodok elsősorban, melyben, sajnos, a reakció a régi szolgabírák és jegyzők által még mindig igen erősen képviselve van, s amely — szakemberek ide-oda — csapnivaló rosszul működik. Szükséges tehát, hogy a közönség felvilágosítást kapjon másik oldalról is, lássa az érem másik oldalát is.

közbiztonság visszaállításában

jelentős haladást tettünk, s hogy e munkában a rendőrségnek nagy szerepe volt. Ha az újjáépítés az iparban és mezőgazdaságban a siker biztos tudatában indulhat meg, akkor nem szabad elfelejtenünk, hogy az újjáépítéshez szükséges biztonságot a rendőrség teremtelte meg. — Másfelől, ha a fasiszmus elleni harc rosszul is megy, nem a harc rendőri részében van a hiba, hanem a pártok munkájában, mely még mindig nem tudott kialakítani izzó fasisztaellenes közhangulatot, s a népbírók munkájában, melyek lagymatag ítéleteiben semmiképpen sem tükrözték a meggyőződést a magyar nép szent gyűlölete. S ha követ is el hibákat a rendőrség e téren, egy döntő

A rendőrség hibái

II. A rendőrség valóban megélt hibái között egyik legnagyobbat az, hogy a rendőrség, illetve annak detektív-csoportjai nem nyomozták. Az őrizetbevételek legnagyobb része úgy történik, hogy többkevesebb, — igen sokszor kevesebb — adat alapján, sőt csupán csak feljelentés alapján, a rendőrség őrizetbe vesz valakit, még mielőtt lenyomoztatott volna, hogy a bejelentett adatok megfelelnek-e a valóságnak; annál kevésbbé van arról szó, hogy saját maga kiegészítse a kapott anyagot, s ne csak a gyanúsított ellen, hanem a mellette szóló adatokat is egybegyűjtse. Igen sokszor az történik, hogy felület adatok és információk alapján őrizetbe vesznek valakit, aztán napok múlva, — mivel nem tudnak bizonyítékot produkálni ellene — kénytelenek engedni. Az ilyen eljárás két szempontból is veszélyes: 1. a személyes szabadságot megsérti; 2. nagy mértékben hozzájárul a rendőrség tekintélyének megingálásához. Ezen a ponton tehát sürgős és gyökéres változtatásra van szükség. A lesgzigorúbb utasítás kell adni a politikai és bünygyi osztályok vezetőinek az előzetes nyomozás foganatosítása tárgyában, s szigorúan ellenőrizni is kell az utasítások végrehajtását. Szükséges azonban, hogy a fiatal, lelkes, de szakképzettség hiányában szenvedő rendőrségünk végre részesüljön azon elemi ismeretekben, melyek nélkül a rendőrség csak kontárkodás, vagy rosszabb esetben visszaélés halmaza.

A következőkben három ponton próbálom megvilágítani a rendőrség kérdését:

1. nem szabad elfelejtenünk azon eredményekről, amit a rendőrség eddig elért és tisztában kell lenni azzal a döntő különbséggel, ami a mai rendőrséget a régitől elválasztja:

2. szükséges, hogy a közönség lássa a hibákat, s állandó éber kritikával helyesbítse azokat;

3. ugyancsak tisztán kell állania a közönség előtt a rendőrség és a demokratikus pártok kapcsolatának; annak, hogy erős rendőrség csak erős demokratikus pártok mellett lehetséges.

I. Minden elfogulatlan embernek el kell ismernie, hogy a felszabadítás óta eltelt 5-8 hónap alatt a teljesen megszűnt

momentumot senkinek sem szabad elfelejtenie: ez a rendőrség alapvetően más, mint a régi. Más azért, mert nem a hazajuk függetlenségéért küzdő és a széles tömegek jobb sorsáért harcoló embereket üldözi és fogja le, s nem a vékony felső rétegek kiszármányoló rendjének zavartárságát biztosítja, hanem a hazai és a haladás ellenségeit üldözi, s a tömegek oldalán áll jobb jövőjük kiharcolásáért folytatott harcukban. Ha kritikáljuk a rendőrséget, ezzel a tudattal tegyük. Kritikánk legyen építő és nem romboló. Legyen benne a jó szándék, hogy a rendőrséget jobbra, feladatainak jobb megfélelvővé tegyük. Ilyen kritikát próbálók gyakorolni a továbbiakban.

A detektívektől tehát megköveteljük, hogy tudjanak nyomozni, a vezetőktől pedig, hogy tudjanak vezetni: tudják átfogni a kezeikre bízott osztály, járás, vagy vármegye szervezetét. Lássák az egészet, ismerjék a gépezet hibáit, és tudjanak megfelelő embert állítani a megfelelő helyre. Legyenek határozottak és kemények az oda nem való elemek eltávolításában. Ez sokszor igen nehéz feladat, hiszen munkatársaikról, barátaikról, esetleg rokonaikról lehet szó, akikkel hosszabb ideig együtt dolgoztak. Ezen képesség nélkül azonban a vezetők nem alkalmasak a vezetésre. Ma már nem elég, ha valaki lelkes, odaadó hűve a rendszernek s buzgalmát a rendőrség keretében kívánja érvényesíteni, de tudása, hozzáértése nincs. Ma

már eljutottunk odáig, hogy megköveteljük a tudást is, a rendőri foglalkozáshoz való értést is.

III.

A rendőrség és pártok

kapcsolatában a legegyszerűbb felismerés az, hogy erős rendőrség csak ott van, ahol erős a demokratikus pártok is. Fordítva: sehol sem található rendőrséget ott, ahol a pártok dolga, a demokratikus erők összefogása rosszul áll. Hozhatok erre néhány példát: a „Viharok”, Csongrád, Békés és Csanád népe közismert forradalmi hagyományairól. Öntudatos, kemény nép. A háború okozta csapásokból is igen hamar magához tért, gyorsan kezébe vette ügyeinek intézését és szakemberek nélkül is megfelelően jó közigazgatást csinált magának. Az itt működő pártok mozgékonyak, erősek, vezetők talpraesett emberek; az egész népen látszik, hogy a szabadság, amit kapott, természetes eleme, tud vele élni, s nem él vele vissza. Mindez rányomja bélyegét az itt működő rendőrségekre is. Egyszerű, szakképzettség nélküli munkások, kisiparosok a rendőrség vezetői, akik azonban fegyelmezett pártemberek, becsületesek, s a fegyelmet és becsületet megkövetelik a rendőrség valamennyi tagjától. Túlkavások, visszaélések a legritkább esetek közé tartoznak. Úgyvitelek néha primitív ugyan, de józan észjárásuk nyomát viseli magán, s az ilyen kis hibákon a legkönnyebb javítani.

A másik oldalról ott van Szabolcs, ahol a pártok gyengék, a tömegeknek mozgalmi tapasztalata nincs, vezetőik sokhelyt nem tudják leveleközni szektáriánus vonásaikkal, vagy éppen törtélt akarnokok, ez a rendőrségen a basáskodásban, a korrupcióban s mindennemű más visszaélés tömegében nyilvánul meg. Példának hozom fel a következő esetet: a nyíregyházi internáló táborból a pünkösdi ünnepek alkalmával „szabadságra” hazakeresztettek egy csoportja internált nyilat. Amikor felelősségre vontam az internálótábor parancsnokát, azzal védekezett, hogy a szabadságolást csupán kis nyilasokkal szemben alkalmazta, s azt is a demokratikus pártok kezdeményezésére, — mondhatni utasításra tette. Szóval Szabolcsban a demokratikus pártok úgy folytatják a nyilasok elleni harcot, hogy szabadságra eresztik őket. Védekezésül azt hozzák fel, hogy csupa kis nyilasról van szó, hogy helytelen eljárás az, ha az elszédített és megtévesztett proletárokat viszik az internáló táborokba, míg a nagyok szabadon futnak. Az okfajtos helyes is, csak a belőle levont következtetés rossz. Helyes az, hogy meg kell változtatni a nyilasok üldözésének eddigi rendjét, amely csak a kis nyilasokra hozta meg a büntetést, a nagyokat pedig szabadon hagyta futni. Helyes az, ha a legkövetkezetesebb és legkiméletlenebb harcot indítjuk mindazon egyének és szervek ellen, akik a fasiszmus elleni harc útjába akadályokat próbálnak gördíteni, a kormány tagjaitól kezdve egészen az utolsó fa-

lusi bírógig. De helytelen az, hogy álhumanizmusból bűnbocsánatot gyakorolunk a kis nyilasokkal szemben, s még hozzá úgy tesszük azt, hogy aláássuk a tömegek rendőrségbe vetett bizalmát. Mert nem lehet a felelősséget elkenni annak a kis nyilasnak sem, aki eltévelyedéshől, fogalmi tisztázatlanságból ugyan, de közkeveredett ezen országvesztő bandának, tömegbázisukat gvarapította, erejüket növelte, s oszlokkentette ezáltal a magyar nép szabadságáért és függetlenségéért harcolók sikerének lehetőségét. Nincs igazságtalanság abban, ha ezért a bűnéért valaki néhány hónapi lapátolással fizet, s segít eltakarítani azon romoknak egy kis hányadát, melyet részben ő maga is okozott. Az a megoldás azonban, amit a szabolcsi demokratikus pártok követnek, semmiképpen sem helytálló. Ha egyszer elvi alapon ítékezünk a nyilasok ellen, akkor legyünk is következetesek ezen ítékezés kezesztülvitelében. De egyik rendelkezésünkkel ne zavarjuk meg a másikat s ne ássuk alá demokratikus szervünk tekintélyét.

Az akarnokok és törtélt munkássága lépten-nyomon szűli a korrupciót, a visszaélést. Erre is Szabolcs a legjobb példa. A pártok gyengék, tagjaikat nem nézik meg jól a felvétel előtt. Örülnek minden jelentkezőnek, akármilyen tömte is, pozícióba helyezik, s azután csak úgy visszhangzik a megye a nép jogos felháborodásától és elégedetlenségétől. A szabolcsi rendőrségen történt meg az, hogy gazdátlan, lefoglalt értéktárgyakat kiadtak olyanoknak, akik tulajdonjogukat igazolni nem tudták. Így esett meg, hogy az egyik írás kapitánya nem vétetett őrizetbe egy embert, kijelentvén, hogy az neki szíveséget tett. Itt fordult elő, hogy a rendőrlégénység megölte azt a parasztszót, amit az oroszok nem fogadtak el beszolgáltatásként, hanem visszajuttatni rendelték a tulajdonosnak. Itt végzett a rendőrség rablás-szamba menő elkobzásokat, amikor például megmaximálta a vaj árát 27 pengő kilogrammonkénti árban, és azt a maga részére megvette. Sőt sokszor azzal sem fáradozott, hogy ilyen maximális árat megállapítson, hanem egyszerűen elvette a lakosságtól az élelmiszert, mint például a Nyírbátor mellett Bátorligeten.

Mindez komoly formában veti fel a demokratikus pártok felelősségének a kérdését. Meg kell érteniük a pártoknak, hogy nem lehet tovább feleltelenül beküldözni mindenkit a rendőrségre, tekintet nélkül a multjára, csak azért, mert valamelyik pártot „boldogította” azzal, hogy tagjai sorába lépett. S különösképpen nem lehet ragaszkodni olyasvalakinek a személyéhez, akiről bizonyítható, hogy multja nem tiszta, vagy a közelmultban korrumpálódott. Azért kell erről ilyen nyíltan beszélni, mert egyes helyeken — például a napokban Hajdúszoboszlón — megtörtént, hogy őrizetbe vétel előtt álló egyént ajánlott a képviselőtestület a kapitányság vezetéjéül, bár ismerte az ellene felhozott vádakat. Egyszerű folytatása ez annak a gyakorlatnak, ami Debrecenben is megesezt, nem a rendőrségen ugyan, hanem a népbíróson és az igazoló bizottságban: hogy t. i. népbírósi, illetve igazoló bizott-

sági tagot kellett őrizetbe venni nyílt tevékenység miatt. A Kommunista Párt — különösen a pünkösdi párttervezlet óta — erőyes és kiméletlen harcot indított, hogy sorait az oda nem való elemektől megtisztítsa. Egész sor egyént zárt ki a pártból és mozdított el közéletben elfoglalt pozíciójától az azóta eltelt három hét alatt. Ugyanezt kell tennie minden pártnak, ha meg akarja érdemelni a demokratikus nevet.

A reakció — mint a támadások mutatják — minden visszaélést a demokrácia számlájára igyekszik írni. Pedig a fentiekből látható, hogy a helyzet épen fordított. A rendőrség nem ott és azért rossz, ahol a pártok erősek és kipróbált tagjaikat küldik a rendőrségre, hanem ott és azért rossz, ahol a pártok gyengék, s a reakció szélesen terpeszkedik. A rendőrség hibáit mi tehetjük jelezni a reakciót, és nem fordítva, ahogy az ma történik: a reakció minket.

A rendőrség és pártok viszonyában még egy kérdés érdemel figyelmet. A koalíciós kormányzathól folyik, hogy az állami szervek felépítésében valamennyi párt igyekszik szerepet vállalni és helyet kapni. Azon szempontok azonban, amelyek alapján a pártok embereiket a rendőrségre ajánlják, nem mindig elfogadhatók. A paritásról beszélnek. A pártok, illetve pártvezetők a vésőskig harcolnak az egyenlő arányban való részesedésért, ami maga még nem is a legnagyobb baj volna, ha tudnánk is adni megfelelő embereket a kiveredett helyekre. A legtöbb esetben azonban nem tudnak, úgyhogy a hely megvan, de nem alkalmas emberrel töltik be. Ez egyik legnagyobb rákfenege rendőrségünknek, amit sürgősen orvosolni kell. Tessék jó demokráciát adni, minden párt minél többet, s a beküldött embereket felelősséget vállalni, — akkor lesz jó rendőrségünk, de ha csak a koncom marakszunk, s aztán egy csomó alkalmatlan emberrel töltjük meg a rendőrséget, mert alkalmas nincs, s ugyanakkor, a szent paritás védelmében, más pártok jobb embereit kívül rekesztjük, — akkor soha. Különösen meg kell nézni a politikai vezetők személyét, mert ez a rendőrség egyik kulcspozíciója. Azon kevés emberanyagot is, ami rendelkezésünkre áll, úgy kell megválogatni, hogy a fasiszmus elleni harc vezető helyeire a legkipróbáltabb, legkövetkezetesebb antifasiszták kerüljenek.

Mint minden ember, a rendőrség vezetői is tévednek. Mi is tévedünk, de kutatunk, kutatjuk és próbáljuk az embereket, kutatjuk és próbáljuk a jobb megoldási módokat. S mint ahogy nincs kétségünk afelől, hogy a demokratikus Magyarország és az ország újjáépítéséért kezdett küzdelmet a dolgozók s minden demokratikus erő összefogásával és áldozatvállalásával győzedelmesen megvívjuk, ugyanúgy biztos tudattal mondhatjuk: a hibákat ki fogjuk javítani, s lesz is rendőrségünk!

Budapestre és vissza
mindennemű suvarozást gummikerekű strájkocsival váltálók.
Rosenfeld
TELEKI-UTCA 100.

Csokonai-színház
Telefon: 110.
Ma vasárnap, június 17-én délután és este Erdélyi Mihály nagysikerű operettje
A csavargólány
Előadások a mai közmunka miatt kivételesen délután 5 órakor, este 8-kor kezdődnek
Hétlén este 6 órakor
A csavargólány

A szovjetüzemek hősei

J. Sur könyve a szovjet ipar felépítésének titkairól

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a fasiszta és a nagy kapitalista vállalkozások fejlődésében lévő sajtó milyen arctalan erőlködést fejtett ki, hogy a szovjet állam felépítésének nagyszerű eredményeit elkendőzze és a szovjet üzemekben folyó hősi erőfeszítések tényét a valóságnak meg nem felelő színben állítsa elénk. Ezek száma szörbák a régalmakat a szovjetállamra és vezető embereire, elferdítve még a legkézenfekvőbb valóságokat is, bemocskolva szennyes propagandájukkal a szovjetmunkás önfeláldozó, építő munkájának legkézenfekvőbb eredményeit. Mindezek a nagy erőfeszítések világgákiáltó hazugságok egyszerre semmivé foszlottak, amikor a Vörös Hadsereg a legvészesebbnek hitt, állig felfegyverzett fasiszta páncélos tömegek felett diadalt diadalra aratott, a világtörténelemben példátlanul álló hatalmas hadászati teljesítménnyel törve előre a Volgától Berlinig.

A háborúban az győz, akinek több tartaléka, több erőforrása van

Az újjászületett ország

Az előtűnik lévő kis könyv, amelyik megérdemelné, hogy sok száz-ezres példányokban terjedjen és eljusson minden munkás kezébe, röviden és közvetlenül meséli el ennek a csodálatos építkezésnek a történetét. Annak a történetét, hogy vált a 25 év alatt egy elmaradott agrárország Európa első ipari hatalmasságává. Egy nagy háború és polgárháború dúlása után, amelyek még a meglévő szörny kereteket is töltötték. A gyárakat lerombolták, a bányákat megteltek vízzel, a földet vetetlenül maradtak. A polgárháború hefezése után a huszas évek elején slavatag volt az egész hatalmas orosz birodalom. Kenyere sem volt elég. A mezőgazdaság 1920-ban például felét szolgáltatta a háború előtti termelésnek, H. G. Wells, a nagy angol író 1920-ban járt Leninnél és amikor Lenin elbeterjesztette Oroszország villamosításának híres tervét, így ír róla, „Vajjon lehet-e elképzelni merészebb tervet ezen a végtelen erdővel borított, kietlen síkságon, ahol irástudatlan a paraszt, jelentéktelenül fejt a technika, haldoklik az ipar és a kereskedelem? A villamosítás bevezetését Oroszországban csak nagyon gazdag fantázia segítségével lehet elképzelni. Én, a magam részéről erre képtelen vagyok.” Wells önéletrajzában a „Kreml álmodozójának” nevezte Lenint, amikor mely meggyőződéssel és törhetetlen hittel, de a legtisztább jövőbelátással is megjósolta kifosztott és éhezni hazájának közel felvirágzását. És éppen ebben az évben, 1920-ban dolgozták ki Lenin és Sztálin utasításai alapján az ország szocialista átépítésének állami tervét. 1925-ben pedig Sztálin Lenin végrendeletét megvalósítva

és a néptömegek jobban támogatják — írja Lenin. A szinte egymásra halmozódó fényes győzelmek sorozata közben már a félrevezettek, ostobák és szánt-szándékka-rágalmazók előtt is kezdett ez az igazság nyilvánvalóvá válni. Tehát az, hogy az elnyomottak híresztelt, állítólag rabságban tartott szovjet néptömegek nemcsak jobban támogatják az államot, mint a fasiszta valóban középkori elnyomással és erőszakkal háborúba hajszolt emberrel, hanem jobban is vannak katonailag és anyagi tartalékok tekintetében felszerelve.

Természetes, hogy az a hatalmas ipari bázis, amelynek köszönhető a szovjet katonák bölcsessége mellett ennek a háborúnak győzelmes befejezése, nem egyik napról a másikra született. Évek, évtizedek erőfeszítése teremtetten ezt meg, mint magát a szovjet államot is, ezekre az erőfeszítésekre, az 5 éves tervek nagyszerű teljesítményei azonban csak olyan társadalmi berendezést tesznek képessé, mint amilyen a szovjet társadalom.

kihirdette az ország iparosításának a programját.

A legnehezebb helyzetben helyreállt a népgazdaság és megteremtődtek az ország további fejlődésének alapjai. Oroszország évszázados elmaradottsága azonban még nem változott meg. Ezért a helyreállítási időszak után a párt XV. kongresszusának utasítása szerint kidolgozták az első 5 éves tervet az egész népgazdaság újjáépítésére. Az első 5 éves terv híre bejárta a világot és mindenütt gunyos bizalmatlanság kísérte. „A bolsevikok írta a külföldi sajtó — 5 év alatt akarják megteremteni azt, amire a legkedvezőbb körülmények között is fél évszázadra van szükség.” Az első 5 éves terv azonban a kedvezőtlen körülmények ellenére is 4 év alatt valósították meg, a másik 5 éves terv után pedig már nem volt kedve nevetni a külföldieknek.

Újjáépült ezekben az években a nehézipar alapja, a vasipar, a gépipar, kifejlődött a vegyi ipar. Felhárították a Szovjetunió területén a föld mélyében lévő mérhetetlen gazdasági kincseknek hatalmas mennyiségét. A hajdan teljesen elhanyagolt „határvidékeken” gazdag kőszén, kőolaj, szines és ritka fémtelepeket tertek hozzáférhetővé. Felfedezték a világ legnagyobb kalcium lelőhelyét a Szolkamszki kerületben. Apatitot az azelőtt teljesen pusztá Kolzsikij-félszigeten. A harmadik 5 éves terv kezdetén 1938-ban a szovjetállam a termelés technikája és az ipari fejlődés ütemének szempontjából már túlhaladta a vezető kapitalista államokat. 1940-ben pedig a szovjetipar több mint 12-szeresét termelte az 1913-as év termelési színvonalának.

Új emberek

Az első 5 éves tervek alatt gazdasági építkezéssé vált az ország. Magnitogorszk, Kuznyeck, Sztalingrád kiellen területein, a Dnyeper partján, a távoli Szibériában, az Ural lejtőjén, Moszkva környékén és a Volga mentén, az Északi sarkkörön túl és a napfényes délen egymással versenyezve győzték le az építők százai a legnehezebb, legvészesebb látszó akadályokat. Ezekről a munkásokról szól a könyv. Gyakran már világhírűvé vált nevekről, munkásköről, akik találmányukkal és szorgalmuk folytán megtízszerezték, de nem egy-

szer meg is százszorozták a termelést. Ki ne hallott volna pl. Sztachanov Alexej bányászról, aki a „Központi Irminó” nevű bányában 1935 augusztus 30-ól 31-re virradó éjszaka forradalmasította a szénkitermelést. Egyszerű találmányokkal mulott pedig az egész. Egyszerű technikai alkalmazáson. A bányász munkája ugyanis két részre oszlik. Egy darabig fejt a szén és utána kicölöptüzi a bányába vájt folyosót. Sztachanov ajánlotta, hogy ezt a munkát osszák meg; egyik bányász csak fejtsen a szénel,

a másik pedig cölöptözzön utána. Az eredmény az lett, hogy a 6 órai munkaidő alatt szokásos 13-14 tonna szén helyett 102 tonnányit fejtett ki. Elképzelhetetlen teljesítmény volt ez és annál nagyszerűbb, mert nem a munkásról végsőkéig menő kihasználása révén valósult meg, hanem a munkatechnika okos felhasználásával, a munkásról egyszerű beosztása következtében.

Sztachanov teljesítménye forradalmasította az egész szocialista termelést. A legkülönbözőbb bányákban és üzemekben versengtek egymással a munkások, hogy Sztachanov példáját követhessék és ugyanilyen technikai megoldásokkal emeljék a termelést. Így a Gorki városban Motovov autógyár korácsa, Buszigin a percek, másodpercek hihetetlenül türelmes és okoszerű kihasználásával messze maga mögött hagyta Ford legkiválóbb mestereit, az u. n. könyvtelengyelkészítés technikájában. Később egy kovács, Faszov Buszigin túlhaladta. 1937-ben pedig Pavelján kovács elérte azt, hogy míg Ford legjobb mesterei óránként kb. 100 könyvtelengyelt készítettek csak, ő percenként ötöt csinált. A különböző műhelyekben végrehajtott ugyanilyen újítások révén 1940-ben már csak 189 munkásról volt igénybe egy „M-1” kisautó elkészítése, míg 1936-ban ez még 378 órát igényelt.

Soroljuk-e azonban mind fel őket? Szmecanint, aki túlhaladta Bala cipőgyárának legjobb mestereit, a Vinogradov nővéreket, akik messze maguk mögött hagyták az amerikai takács-rekordereket, Krivorosz mozdonyvezetőt, Mazajt, az öntőt, Márta Demcsenkót a mezőgazdaságban? Százegere és több százezerre megy a számuk. És azután, mikor kitört a háború és a páncélos fasiszta hadseregek vadállati csordája Moszkva felé öntözött, az öt éves tervek jellemet és testetelő kohójában átalakult szocialista munkásállomány, akik a Távol-Keletre áttelepített gyárakat a legdrágább körülmények között hóvihárban, fagyban, szinte napok alatt építették fel és ahogy letették a földre a gépeket, azonnal hozzáláttak a termeléshez. Az ekkor, a háború alatt szerveződött munka rohambrigádokat, akiknek minden vágyuk az volt, hogy munkájuk révén méltók legyenek a Vörös Hadsereg harcainak dicsőségére, a 200-300 percentséket, akik eltöltött szándékkal fogtak munkához, hogy legalább ennyivel szárnyalják túl a tervben előírt mennyiséget. Mindezek a tények köztudomásuk már ma. A tudósokat és technikusokat, akik a háború legsúlyosabb körülményei között új érc és petróleumterületeket fedeztek fel, új vasöntvényeket készítettek, új rendszerű pompás fegyverekkel látták el a Szovjetunió harcossait? Az eredmények mindennél többet mondanak. A Szovjetunió letiporja ellenségét, szétzúzta a fasisztát, mert harcossai nemcsak a csatatéren voltak hősök, hanem az építésben és munkában is.

Végezetül őszintén csak annyit kívánunk, hogy a mi újjáépítésben résztvevő munkásaink is tiszták ki maguk elé a Sztachanovok, Vinogradovok, Busziginok és sok millió névtelen orosz munkás megvalósított célját, építeni, építeni, többet és jobbat termelni. És a Szovjetunió példájából is merítsék azt az erőt, hogy bármilyen leromlott az ország állapota, semmi sem lehetetlen, csak akarni kell, csak hozzá kell látni a munkához!

H. Z.

Könyvelési szakiroda
Vörösmarty-u. 24.
TELEFON: 117.

Igy vittek bennünket bekötött szemmel a pusztulásba

Az ügyeskedő porosodó akták közül érdekesebb iratosomó került elő. Az igazságügyminisztérium utasításai ezek az ügyészek, akik a lapok és sajtótermékek cenzúráját végezték. A felírás mindegyiken: „Bizalmas”. A minisztériumi funkcionárius, aki ezeket szarkeztette, bizonyára kelle-

metlenül érezte volna magát, ha csak megállamodja, hogy néhány év, vagy hónap múltán ezek a szigorúan bizalmas utasítások nyilvánosság elé kerülhetnek és az „eretlen” tömegek megtudhatják, milyen módokkal szedték rá, vezették fel és szolgáltatták ki őket.

Tagadás, félrevezetés, hazudozás

„Bizalmas. 1942 szept. 17. A lapok időnként rámutathatnak a harc-tereken fennálló nehézségekre, feltevé, hogy a köztemény elkedvetlenedést, vagy kishitűséget ébresztene nem alkalmas.” — A hangból világosan az érthető: Mi, felelőbb körök, tudjuk jól, hogy bajok vannak, de az érdeken tömegeknek elég azt tudni, amit mi jónak látunk közölni velük.

Ugyanez esendők ki egy 1942 aug. 3-i közleményből: „Kíváncsi, hogy a lapok olyan tartalmú cikkeket közöljenek, hogy még a legsikeresebb hadműveletek esetén is fenn kell a megszállást tartani, vagyis hozzá kell szoptatni a közönséget ahhoz, hogy csapataink a télen kinn fognak maradni.” — Hozzászólatni, mondják, nem pedig nyitlan és vi-

lágosan feltárni a helyzetet. A fasiszta musnak épp elég tútkolnivalója volt ahhoz, hogy a nyílt feltárást ne engedje.

„A főváros közigazgatási bizottságának zárt üléséről, amelyen legálalmi és közellátási kifogások hangzottak el, a lapok közlést nem tehetnek.”

Az elítélésomtól a nyílt és szemérmetlen félrevezetés eszközéhez is gyakran folyamodott a Kállay-korszak fasiszta: „Tilos légtámadásról, vagy katonai eseményekről károkat, veszteségeket közölni hivatalos közleményen kívül. Fénykép rongálásról csak akkor közölhető, ha az látszik a képen, hogy kicsi, jelentéktelen üzemenről, objektumról van szó.”

A fasiszma nemzetiségi ellentéteket szil

Imperialista céljaik előrése, a nemzetiségek elleni izgatáshoz is a félrevezetés eszközt találták a legcélszerűbbnek. 1942 aug. 3-án ilyen utasítást adnak a cenzúráknak: „A Szlovákiáról szóló kisebb hírek engedélyezhetők ugyan, de nem olyan formában, amely szembetűnően propagálja a szlovákok nagyjelentőségű kultúrleljesítményeit, ipari és gazdasági fejlődésüket szolgáló nagyvonalú munkásságukat.” (Tehát váu ilyesmi, csak a magyar népnek nem szabad megtudnia?) Ugyanez év szeptember 9-én: „További intézkedésig nem engedélyezhetők a Magyarország nemzetiségi vagy anyanyelvi adataival foglalkozó közlem-

nyek.”

1942 szept. 14-én a következő bizalmas utasítás érkezett az ügyészséghez: „Ezentúl a hadijelentésben a „román csapatok” megjelölés nem alkalmazható és azok csak mint „német és szövetséges csapatok” jelölhetők meg.” Ennek is világos a tendenciája. A legnagyobb „barátság” és szövetség idejében sem szűnt meg a magyar reakció egy perccig sem azt az eljövendő pillanatot előkészíteni, mikor szembefordul volt szövetségeseivel imperialista céljai érdekében, s nem akarta, hogy a közvéleményt addig bármilyen dicsőretekkel a románok iránt rokonszenvre hangolja.

Országárulás — titokban

Az országot is titokban árulták a fasiszták. „Funk német pénzügyminiszter budapesti utazásáról a lapok közlést nem tehetnek.” Vagy más alkalommal: „Azok a hírek, melyek a magyar munkások Németországba való szállításáról szólnak, nem közölhetők.”

Az országárulással egyidőben Kállay kormánya az angolszások felé is kacsinatott. „A lapokban az ellenséges országok, vagy idegen államok államfőiről sértő, vagy gúnyolódó fényképek és kitételek nem jelenhetnek meg. (Sztálin nem államfő.)” Ime, ebben az utolsó zártjeles mondatban benne van a magyarazata annak, miért nem tekinteltjük a Kállay-féle hintapolitikát a demokrácia elleni háborúból való kiválási törekvésnek.

A belpolitikai hírekre is jó volt vigyázni. 1942 aug. 7-i dátummal a következő utasítás érkezett: „Az egyik képeslap cikket akart közölni egy Nagy Ferencnek nevezett egyén nyomorában elkövetett öngyilkosságáról, továbbá Stóer Béla lakosság- és Birnbauer Lajos gyári segédmunkás kilakoltatásáról. Mint hogy az effajta közlemény a fronton küzdő egyszerű közkalonában visszas érzéseket kelthetne, e tárgyú közlemények és ehhez hasonlóak a lapokból törölnöndök.”

S álljon itt röglön emellett a kö-

vetkező leirat. „Gr. Festetics Domokos esküvőjéről szóló tudósítások engedélyezhetők, azonban a tudósításoknak azok a részei, melyek arra utalnak, hogy díszbéd, vagy esküvői lakoma következett, törölnöndök.” Nem is szül jó vért az, ha a nyomorgó, vérző nép tudomást szerez róla, hogy urai békebeli lakomák mellett ülnek. A nép nem elég „eret” ahhoz, hogy megértse, az a természet rendje.

De hogy ez az éretlen nép mégis félelmetes erő, amitől a reakció urak is rettegtek, arról tanuskodik két másik utasítás.

„A Vasas FC-közleményeknél minden dicsőítő tartalmú közlés — még az egyes játékosokra vonatkozóan is — törölnöndök. Nevezett futball egyesülettel kapcsolatban csak a mérkőzés pusztá leírása közölhető.” Még egy munkás futball-csapatról is félték!

„Gyári robbanásokról, tüzekről stb. szóló hírek sohasem közölhetők.”

Ez volt a fasiszma sajtója. Így taszították a magyar népet bekötött szemmel a pusztulásba. Őket kell okolnunk, őket vádolhatjuk csak újra és újra mai szenvedéseinkért, nélkülözéseinkért, emberfeletti erőfeszítéseinkért.

„Go

Élénk építés bombasújtotta, fűjük adogalják ványról a más kodik a taná nem látszik ki tünteti a nagy önzetlen diákja

Da vessünk épített, kijavító százéves szent tudományok. számoló könyv remden talájj könyvtáros ke ideális könyv könyvtáros tize H téhát 30-3 teljes lendület ember.

Érdekes meg nyos érdeklődés évszázados pol jórészt az ide ság gyűjtötte, iránti hálából, Vittenbergh mekről küldték, legum könyvtár legértékesebb in nyos művekkel, get névze, nagy légtai könyvet felvilágosodás nagyon szép sa mus tudósait.

Talné-sorozatfala, mésettudományú dás, mely Linn újabb természet

FELHÍVÁS. Gében tartandó lamos közmunka 5 órákor kezdőd los megjelenését ü. y.

Nyári tanfolya reskedelmi közép juk azokat a ke leányközépiskolá tanév folyamán nem folytathattá ben jelentkezzen a iskolában. Dia

Ertesítés. Ért kamara mellett nyező bizottság a szokásos ülése 18-án d. u. 3 órá órség III. emelet ban, melyre a ta ja meg dr. Harsa delmi-és iparkar

NAGYSZABÁSÚ tek fel a depo lodánál. A nyó képpen már egy tét, további le batók.

Felhívom Debr dalmi, kulturális zületeit, hogy bá nyilvános összej gyűlés megtartás rendőrség főkap zetes írásbeli hí jék. Ezen rendeltatkozik a politik helyiségekben tar telekre. Ezen em tánysság elnöki os meg.

HALALT KÉR Magyar Futár vo A Magyar Futár nek, Malomvizi Ö elkészült a vádira sabb büntetés ki nyozza az usztó Simai gyorsíró doán-beiratkozhat Piac-u. 73.

„Páte táncs PÉTERFIA-UTCA 6-tól új táncanf dőknek. Kedden, ladó-embort kez „Rumba”, „Co

Kaszanyitzky Endre
PIAC-UTCA 57. szám.
Garantált tűzálló lözögdény minden nagyságban kapható

Budaiújd petróleum kapható. Vashordót annát, vedret, z ománczott bádog és por cellán edemeket kveszek. HATVAN-UTCA 21.

MEGBIZÁSAIT
vételre vagy eladásra lelkiismeretesen teljesít.
BURAY Kossuth-u. 8. Kölcsonsegélyző épület.

REMEK
amerikai modellű **NAPSZEMÜVEGEK** nagy választéka Berzéki foto-nál, Piac-utca 38.

HIREK

„Gondolatok a könyvtárban“

Élénk építés folyik a Kollégium bombaszórtájon. Vidám diákok adogatják a téglát egyik állványról a másikra s velük munkálkodik a tanár is. Belülről már nem látszik ki a könyvtárvány, elücsög a nagy sebet a könyvszerető önzetlen diákság.

De vessünk egy pillantást a felépített, kijavított fal mögé is. Négy-száz éves szentélybe lépünk itt a tudományok. A 350.000 könyvet számloló könyvtár a legnagyobb rendben találjuk. Pedig csak öt könyvtáros kezünkön van ez az ideális könyvtárkezelésnél egy könyvtáros tízezer könyvet gondoz. Itt tehát 30-35 könyvtáros helyett teljes lendülettel dolgozik ez az öt ember.

Érdekes megfigyelni a tudományos érdeklődés rétegeit ezeken az évszázados polcokon. A könyvtár jórészt az idegenben tanuló diákok gyűjtötte, kik az Alma Mater iránti hálából Párizsból, Bolognából, Vittenbergből és más egyetemokről küldték, vagy hozták a Kollégium könyvtárába a legrégebb s a legértékesebb irodalmi és tudományos műveket. A vallásújítás rétege névze, nagyon sok értékes teológiai könyvet találunk. Aztán a felvilágosodás korának mestereit nagyon szép számmal, a pozitívizmus tudósait, köztük gyönyörű Talne-sorozatát, majd jön a természettudományok iránti érdeklődés, mely Linnétől kezdve a legújabb természetbúvárokig képvisel-

tefti magát. S ez a 400 éves gyűjtés organikus kapcsolatban áll a mai idők gyűjtésével. Állandóan fejlődik a könyvtár s a legrégebb művektől a legmodernebbig szinte kimeríthetetlen.

1938-ban világraszóló ünnepeket terveztek a könyvtár 400 éves fennállásának emlékére. Csak Amerikából harminc egyetem küldte volna ki meghívóit, hogy hódoljanak a magyar szellemnek. Sajnos, ezt a háború megakadályozta. De az utrechti, berni, oslói, varsói, birninghami, manchesteri, tessalonikei s. b. egyetemek gyönyörű szövegű elismerő emlékiratai az olvasóterem falán bizonyítják, hogy a külföld is tud rólunk és elismeri azt a komoly tudományseretet, mely felépítette ezt a nagyszerű gyűjteményt.

Kérdezem a könyvtár igazgatóját, aki még a nagy bombázások idején sem hagyta magára a könyvtárt, a bevonulás tette nagy kárt a könyvek között? Felelet helyett egy emlékirat elé visz, mely a falról hirdeti, hogy az orosz katonák a legnagyobb kímélettel véselték a könyveket iránt, s ő ez még is örökölte.

A kedves, otthonias olvasóterem várja az érdeklődő és tanulmánygyógyó olvasóit. Most már mindenhol vannak a könyvek, a polcok, raktlarak, amiért az igazgató és a könyvtár személyzete fogadják őszinte elismerésünket és hálánkat. A könyvtár várja új életre és feladatokra készülődő olvasóit. K. N. M.

NÉPSZAVAZÁS LESZ A VAJDASÁGBAN. Belgrádból jelentik, hogy a Vajdaságban rövidesen általános szabad- és titkos választások lesznek, amelyen dönt a többség, hogy a Vajdaság önkormányzati tartományként csatlakozzék-e a föderatív Jugoszláviához.

A „Szabadság“ mai számában megjelent Szent-Györgyi Albert Moszkvából Zilahy Lajoshoz írt levele, melyekben azokról a mély benyomásokról írt, amelyeket rá a Szovjetunió tudományos és gazdasági élete tett.

BARLANGLAKÁSBA KERÜLNEK BUDAFOKON A REAKCIÓSOK. Budapest 20%-a romokban hever, a házak 40%-a erősen megsérült. A lakáshiány enyhítésére a reakciókat a rendelkezésre álló 400 barlanglakásba költöztetik. A barlangokat ezelőtt hajléktalanok lakták.

Külföldi tudósok Moszkvában. Moszkvából jelentik, hogy a Szovjet Tudományos Akadémia megalapításának 220. évfordulója alkalmából a világ összes kultúr államából mintegy 100 tudós érkezett Moszkvába.

Ismeretlen tettesek a Kerepesi temetőben ledöntötték Gömbös Gyula szobrát.

A jugoszláv nők antifaszista gyűlésére érkező magyar küldöttség Belgrádba utaztában Ujvidékre érkezett.

A győri népbíróság most vonta felölősségre Szép János fodrászsegédet, a hungarista légió szolgálatvezetőjét. A népügyszétség vádja szerint szolgálatvezetői minőségben négy munkaszolgálatos zsidót meggyilkolt. A Népbíróság halálra ítélte Szép Jánost. A vádlott fellebbezett.

Mindent vásárolhat dr. Nágelné
rőfős és divatáru üzletében
FERENC JÓZSEF-UT 46. szám

Gépleírás HURAY-nál
Ferenc József-u. 63

FELHÍVÁS. A MADISZ helyiségében tartandó táncdelután az általános közmunka miatt 3 óra helyett 5 órakor kezdődik. A zenekar pontos megjelenését kérjük. MADISZ ü. v.

Nyári tanfolyam a társulati kereskedelmi középiskolában. Felhívjuk azokat a kereskedelmi fiú- és leányközépiskolai tanulókat, akik a tanév folyamán tanulmányaikat nem folytathatták, saját érdekében jelentkezzenek a hét folyamán az iskolában, Piac-utca 8. sz. I. em.

Értesítés. Értesíti a kamara a kamara mellett működő véleményező bizottság m. t. tagjait, hogy a szokásos ülést hétfőn, június 18-án d. u. 3 órakor tartja a rendőrség III. emelet 93. sz. szobájában, melyre a tagokat ezúton hívja meg dr. Harsányi Imre kereskedelmi- és iparkamarai ügy. titkár.

NAGYSZABÁSÚ CSALÁST fedeztek fel a deportáltakat segélyező irodánál. A nyomozás eredményeképpen már egy letartóztatás történt, további letartóztatások várhatók.

Felhívom Debrecen városi társadalmi, kulturális és politikai közületeit, hogy bármilyen természetű nyilvános összejövetel, estély vagy gyűlés megtartásához az államrendőrség főkapitányságának előzetes írásbeli hozzájárulását kérik. Ezen rendelkezésem nem vonatkozik a politikai pártok párt-helyiségeiben tartott tagösszejövetelekre. Ezen engedélyek a főkapitányság elnöki osztályán kaphatók meg.

HALÁLT KÉR A NÉPÜGYÉSZ a Magyar Futár volt szerkesztőjére. A Magyar Futár volt szerkesztőjének, Malomvizi Ödön bűnyűében elkészült a vádirat, mely a leg súlyosabb büntetés kiszabását indokolja az uszító Malomvizi Ödönre. Simai gyorsíróiskolában állandóan beiratkozhat, államvizsga. — Piac-u. 73.

„Péterfia“
tánciskola
PÉTERFIA-UTCA 30. Holnap d. u. 6-tól új tanfolyam indul kezdőknek. Kedden, 19-én, d. u. 8-tól kezdődik. „Swing“, „Rumba“, „Conga“ tanítása.

Az Országos Szövetkezeti Tanács sajtóértekezletet tartott, amelyen Egerváry Tibor sajtóelőadó ismertette azt a munkát, amelyet a szövetkezeti tanács végzett eddig az állszövetkezeteknek való átalakításával. Ismertette, hogy megalakultak az újjászervezési bizottságok. A nagyobb szövetkezetek átvételével egyidejűleg népi szövetkezetek alakultak vidéken, hogy a kisemberek gazdasági érdekei megfelelő védelmet nyerjenek és közelebb hozzák egymáshoz a várost és a falut. Új életre keltik a politikai okokból megszüntett szövetkezeteket, mint például az Általános Fogyasztási Szövetkezetet, amely a jövőben Munkásszövetkezet néven fejt ki működését és hivatása lesz a városoknak olcsó élelmiszerekkel való ellátása.

A győri rendőrség letartóztatta Hoffer Károly csendőrmestert, a győri gettó volt parancsnokát. Hoffer lakásán 32 aranyórát, egy kg. szinaranyat és sok ruhaneműt találtak.

HAZASSÁG. Klein Aranka és Opepneim László ma délután 3 órakor tartják esküvőjüket Mester-utca 45. sz. alatt, melyre ismerőseimet és volt bajtársaimat szeretettel várjuk.

„Böske“ ismét manikűröz Polgárnál, Gambirinus átjáróban.

ORVOSI HIR. Dr. Fazakas Sándorné dr. Kóródy Mária szemorvos rendelését József kir. herceg-u. 1-3. sz. (Bika bérház) megkezdte.

Dr. Balázs László belgyógyász rendelését megkezdte, Piac-u. 43. I. em. 1.

Dr. Ruzicska Gyuláné, dr. Prisztás Gizella nőgyógyászati és fogorvosi rendelését Alföldi-palota II. e. 2. sz. alatt folytatja. Rendel. d. e. 8-10-ig.

Dr. Schwarcz Arthur ügyvédi irodáját Csapó-u. 1. sz. IV. e. folytatja.

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában júniustól tanfolyamkezdés. Linoleum-ház, Piac-u. 58.

Domb-u. 22/b. alatt gyors. gépiróskolába állandóan beiratkozhat. Szipál fényképezőmester műtermét Csapó-u. 12. sz. alá helyezte. Gépirásmunkát vállal Naményiné. Linoleumház, másodemeletén.

Nem kötelező németből érettségizni

Bár a vallás- és közoktatásügyi minisztérium az előrehaladott iskolai év miatt csak a jövő tanévtől kezdődően tervezte kötelezőleg a német nyelvtanítás megszüntetésére vonatkozó rendelkezés kiadását, a német nyelv iránt megnyilvánuló ellenszenv folytán már az idei érettségi vizsgálatokra is biztosítani kíván bizonyos lehetőségeket. Ezért azonnali hatállyal elrendelte, hogy a gimnáziumi, illetve leánygimnáziumi érettségi vizsgát a német nyelv és irodalom helyett orosz, angol, francia, vagy olasz nyelvből és irodalomból tehet az a jelölt, aki az illető idegen nyelvet középiskolai tanulmányai során legkevesebb két iskolai éven át legalább elégséges eredménnyel tanulta, feltéve, hogy gondoskodni lehet olyan gimnáziumi tanártól, aki az illető nyelvből és irodalomból vizsgáztatni tud.

Újjáépítési közmunkakötelezettséget fogadott el a minisztertanács

A kormány tagjai pénteken délután délnoki Miklós Béla miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak.

Nagy Ferenc újjáépítési miniszter előterjesztése alapján a minisztertanács letárgyalta és elfogadta az

újjáépítési közmunkakötelezettség szabályozásáról szóló rendeletet, majd megállapította az országos építési kormánybizottság hatáskörét.

Vásáry István pénzügyminiszter előterjesztésére a mi-

nisztertanács oly értelmű határozatot hozott, hogy a miniszterek 30 napon belül kötelesek minisztériumuk státusát betervezni a pénzügyminiszternek. Szabályozta a minisztertanács a pénzügyminiszter előterjesztése alapján a nemesszék elemzési díját. Több rehabilitációs kérdésben és képzés alóli felmentés ügyében határozott meg a minisztertanács. Kedden délután folytatólagosan minisztertanácsra ülnek össze a kormány tagjai.

Működik az első Vasutas Szövetkezet

A magyar vasutasság ellátását szolgáló első MÁV konzumszövetkezet ma délelőtti nyitott meg Dunakeszin. Gerő Ernő kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter személyesen adta át a szövetkezetet rendeltetésének. Ez alkalommal mondott beszédében rámutatott arra, hogy milyen nagy szerepe van a vasutasságnak az ország újjáépítésében. Az ő munkájuk ütemétől függ, hogy hamarosan talpraáll-e az ország és szabadok lehetünk-e és lesz-e méltó megélhetésünk. Hangsúlyozta a miniszter, hogy most már a dolgozó nép szabad és ha a munkás több munkát végez, akkor a maga helyzetén javít.

SAKSZERVEZETI HIREK

A hétfői szakszervezeti összehívó ülése elmarad.

A Szakszervezeti Ifjúmunkások Szövetsége az eddigi szerda esti összejöveteleit ezúttal kedden este tartja a Kossuth-u. 1. sz. alatt (volt Tiszti Kaszinó). A keddi esti gyűlésen mindenki jelenjen meg.

A Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezete tagfelvételeit rövidesen lezárja, azért a belépők az adatszolgáltatási ívet saját érdekükben sürgősen szerezzék be, töltsék ki és adják le Barát István mérnöknel d. e. 11-1 óra között Miklós-u. 4. fszt. Működési engedélyt a jövőben csak szakszervezeti tagok kapnak.

A baloldali magartatásuk miatt kizárt dohánygyári alkalmazottak saját érdekükben június hó 18-án a dohánygyári igazgatóságnál okvetlen jelentkezzenek.

Földmunkások, akik tagsági könyvvel rendelkeznek, kölesvetőmagigénylés céljából jelentkezzenek a szakszervezetnél, Arany J.-u. 2. sz. I. emelet ma délelőtt.

A magánbiztosítók szakszervezete igazoló bizottsága kedden d. u. 3 órakor igazlást tart a Debreceni Első Takarékpénztár helyiségében. Aki még nincs leigazolva, jöjjön el.

A ruházati munkások szervező bizottsága június 18-án, hétfőn este 6 órakor ülést tart.

Felhívás a Máv. nyugellátottakhoz. A szakcsoport 60 éven aluli tagjai tagsági igazolványszám szerint folyó hó 18-án 1-100-ig, 19-én 101-200-ig, 20-án 201-300-ig, 21-én 301-400-ig, 22-én 401-500-ig, 23-án 501-600-ig, 25-én 601-700-ig, 26-án 701-800-ig, 27-én 801-900-ig, 28-án 901-1000-ig, 29-én 1001-1101-ig reggel 8 órai munkakezdettel szerszámmal romeltakarítás céljából Barna-u. 9. sz. alatt jelenjenek meg 3 órai időtartamra. Vezetőség.

Blum Piac-utca 21. szám, Sesztina vasúti mellett. Mindenféle új méteres textiláru férfi és női ruhát a legmagasabb napi árrban vesz.

MOZI

Len. n oktobere (PETŐFI MOZGÓ)

1917, a balti flotta feljázad, a nép elégedetlen, a háborúból elég volt, a tömeg rongyos és éhez és kövér szónokok messze hátul a dícsőségről zengenek az utcasarkokon, míg le nem rántják őket... Ebben a válságos, ebben az újat szülő, ebben a forrongó időben a szegényeknek, a dolgozóknak, a kihasználtknak a hangja egyre erősödik és súlyosbodik ködök úsznak a levegőben.

Evvél a sűrített pillanattal kezdődik a film, hogy póztalannul, egyszerűen, őszintén végigszájadjon az orosz forradalom történetén — Lenin megérkezik!

Kis, igénytelen, kopasz ember, pompás alakítás, olyan természetes, ahogy a kezét a mellénye kivágásába dugja, ahogy simléderes sapkáját fejére teszi, mellettünk áll... A kormány elárulta országát, a mensevikiek folytatják a hasztalan háborút, csak a szövetségesek nyomására, a nép ellen... A bolsevik központi bizottság forradalmat hirdet, a hatalmat átveszi.

Egy film, de közben asszonyok, gyermekek, munkások, zene menetelnek szuronyal a kezükben, az igazságukért, munkások cserélik fel puskáit kalapácsukra és emberek a családjukat, biztonságukat, jó perceliket, almukat, életüket hajítják el... „Ejjen Lenin“ ordítanak.

Ott ülünk a sötétben a pergő képek előtt.

— Elvtársak, a munkások és parasztok forradalma megörtént! — kiáltják és mi megértjük, hogy ki érdemes a szabadságra, hogy kell harcolni érte és hogy érthetjük el. (Kemény.)

Választékos
olcsó textiláru minden mennyiségben kaphatók.
Márkus és Dukesz
PIAC-UTCA 51. szám.

OLCSÓN és jól étkezhet újra a PÁLL sörözőben

Sertéspestis elleni védekezés

A nagy világeset után megmaradt csekély sertésállományunkat a sertéspestis súlyosabb fellépése kizárásával fenyegeti.

Mindent meg kell tennünk, hogy a mezei kincsenket képező sertésállományunkat a pusztulástól megmentjük. A mai súlyos viszonyok között is az oltóanyagtermelő intézetek mindent elkövetnek, hogy sertéspestis elleni oltóanyagot a kellő mennyiségben termeljenek. Minthogy ezen oltóanyagot tudvalevőleg kizárólag sertésekből termelhetik, a termeléshez sertések kellene legyenek így a sertéspestis elleni védekezésnek egyedüli módja, hogy az oltóanyagot termelő intézeteknek megfelelő sertéseket juttassunk.

Az oltóanyagtermelő intézetek vezetőinek a földművelésügyi miniszterrel történt tárgyalása alapján a jövőben az oltóanyagtermelő intézetek sertéspestiselleni oltóanyagot kizárólag megfelelő vírus-, illetve szérumsertések ellenében adhatnak ki. A vírustermeléshez angol vagy keresztetű, a szérumsertéshez szimultánított 70—110 kgr. súlyú mangalica sertések szükségesek.

Debreceni viszonylatban a szérumsertések jöhetnek számításba. Az oltó-

anyagtermelő intézetek minden 100 kgr. elősúly szérumsertés után két és fél liter sertéspestis elleni oltóanyagot — megfelelő mennyiségű vírossal — adnak hatóságilag megállapított árban, a sertésért pedig telepükre való szállítás után 70 kgr. elősúly kilogrammonként 25— P-t fizetnek, a 70 kgr.-on felüli súlyért pedig még 20— P prémiumot adnak kgr.-ként.

A sertésjuttatásnak leghelyesebb módja az lenne, ha a sertésenyésztő és tartó közönség pusztarészenként, városrészenként tömörülne és megvásárolna a folyó napi árban megfelelő súlyú szimultánított sertést, a sertésnek az oltóanyagtermelő intézetek telepére való szállítása után állatorvos bevonásával megállapítaná az oltóanyag birtokában így az oltóanyag nem lenne semmi akadálya, mert az oltósertét befolyó összeg teljes mértékben fedezné a sertés vásárlásáért, Budapestre való szállításáért és oltóanyagért fizetett összeget. Mindenesre egy kis fáradságba, esetleg áldozatba kerül ennek kivitelezése, de ezt sertésállományunk megővése érdekében meg kell tenni.

Debrecen-Budapest

és vissza, gumiszekeres stráfkocsival áru- és bútorzállítást vállal.
MÜLLER H. FIA szállító
Müller Miklós

ÉRTESSITJÜK

igentisztelt vevőinket,
hogy vasárnap
zárva tartunk.
Virágkereskedők

Irodalmi Kamaraszínház

A Városi Zeneiskola előadótermében.
Ma vasárnap, június 17-én
S c r i b e:
Egy pohár víz
Előadás kezdete 6 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

ALLAS

Fényezőnő, önálló munkást felvezet a Gebauer-gyár
Híd-u. 10. 309

Mindenes szakácsnőt el-sejére vagy azonnal fel-vezet Berzékini, Piac-u. 38.
P. 47

Segéd- és tanulóleányt varrodába felvezet, Hirsch Magda újdívatertme, Mik-lós-u. 6. szám. 320

Házvezetőnőnek ajánlko-zik árva leány. Levelet ki-adóba „Megbízható” jelgég-re. 340

Jól főzni tudó rendszer be-járónőt felvezünk. Krausz, Bercsényi u. 77. 347

Férfiszabóságokat felve-znek. Baranyai-u. 12. I. 2. 273

Férfiszabóságba varróle-ányokat felvezet, Baranyai 12. I. 2. 271

Vízvezeték-szerelő segéde-t és segédmunkást felvezet Nagy szerelő, Varga-u. 8. 317

Önálló és kézimunkás ta-nulót felvezet Nádor úrszá-bósága, Szent Anna-u. 10. 50

Kádarszabóságokat felvezet a Rajdússági Konzervgyár, Diószegi-út 183/f. 356

szabad majorost keresek azonnalra. Rákóczi 51. 354

Fűszerüzlet vezetőjére ke-resek egy kereskedőt része-sedéssel. „Ipar van” jelgég-re a kiadóba. 299

Férfiszabóságokat azona-nal felvezet. Füstös-cég, Szent Anna-u. 22. sz. Ud-varban hátul I. emelet, 6. ajtó. 291

Mindenes leányt 3 éves fiam mellé felvezet. „Schrak, Péterfia-u. 24. Bejárát 22. alatt. 306

Cipészsegéd és tűzőleány, aki ragaszt, felvétetik. Bú-torok és egy kézikocsi el-adók Kút-u. 124. 306

Vízvezeték-szerelő tanulót felvezet Nagy szerelő, Varga-utca 8. sz. 316

Asztalossegédet, csatorna-és vízvezeték-szerelőt felvezet az Újvárosi-úti javítómű-hely (volt gk. laktanya). F. 75

Ügyes kifizetőt és ta-nulót fiút felvezet Varga Kozma Béla szűcsmester szőrmeszállója, Alföldi pa-lota. 351

Gyermekszertető bejárónőt egész napi eloglaltságra ke-resek. Huray, Ferenc József út 65. Irógépüzem. 321

LAKAS

Két kvartélyos felvétetik. Mező-u. 32. sz. 305

Lakás Hajdúhadházon, Jókai-u. 19. szám alatt orvosi lakásnak igen alkalmas rendező, váró, két szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakás. 297

Deportálásból hazajött

Burg Izsó
fényképész műterme
FERENC JÓZSEF-U. 32.
(Ruzicska-féle)
Új műterem
új munka!

EGYÉB

Kulcsokat ajtó- és szek-erényzárhoz veszek bármil-lyen mennyiségben. Nagy István lakatos, Széchenyi-u. 3. szám. Sz. 19.

Kiégott ötszobás nagytelkű ház villanegyedben eladó, vagy elcserélendő kisebbet. Ért. Nagy Sándor József u. 17. u. 11. 269

Eladó Galamb u. 1. szá-mú ház 300 kvadrát telek-ke és egy bombasérült vil-la a Kassa útnál, Jókai ut-cánál nagy ház, nem bomba sérült háromszobás húsz-czerért. Kovács József in-gatlanközvetítő, Homok 82. 352

Ikerablakok és ajtó el-adó. Vágó László, Teleki-utca 71. 351

Ezüst evőeszköz és egy karóra eladó. Vendég u. 21. 350

Tőkebefektetésre kiválóan alkalmas, Simonyi úton el-adó villa, Bombasérült villa, ház eladó. Belvárosban 4 lakrészes ház. 4 hold prima fekete föld jutányos árban. Keresek vevőim részére há-zakat, bombasérültet is, villákat stb. Buljovszky Borbála ingatlanforgalmi iroda, Török Bálint 19. 349

Eladók ajtó, ablakok, ab-lakok, gerenda, lécz, téglá-pala. Török Bálint 19. 348

Bútorok, cimbalom eladó. Kálvintér 5. Megtekinthető: d. u. 5-16. 346

Nagymeretű cserepet ve-znek, élelmiszerért is. Nyil u. 111. sz. 276

Karalábé palánté, angol-kek kis- és nagytelken kapható. Csapó utca 57. 345

Gyermek sportkocsit, ke-veszt használtat, veszek. Dr. Raics, Szülészeti klinika. 344

Parkettraktást, gyalulást, portálpuccolást szakszertűen készítenk. Szent Anna u. 11. Orbán. 342

Csinosilla nyulak: 2 ha-sas emse, 1 bak, és hamis házgró puli eladó. Diófa-u. 8. Hatvan-utcai kert. 348

Kombinált szekrény, fo-tótelek, rökámir, hálószoba. Piac-u. 79. Bútorüzlet. Sz. 35

Fodrászüzletet lelépéssel átvételre és fodrászszere-lesí tárgyakat megvételre keresek. Címet kérem a ki-adóba leadni. 358

Megkérem azokat a baj-társakat, akik a márosvá-sárhelyi 27-es székely tűze-reknél szolgálták, ha tud-nak Vincze Ferencről, érte-sítsék nővérét, Mody Ká-rolynét, Hajdú m. Teglás, Károlyi u. 23. 357

Egy csacsifogat eladó. Hétvezér utca 49. 356

Szoptatós dadának ajánl-kozom. Érdeklődni hétfőn 9—12-ig. Cim a kiadóban. 355

Eladó egy kétkerekű kézi kocsi, új. Lehel u. 39. 354

Stráfkocsi 1—2 ló után eladó. Sarok utca 18. 353

Új női cipő 37, 38, 39-esek eladó. Nyil u. 28. 332

Eladó ház, 1 szobás, kenyéhs mellékhelyiséggel. Cserei utca 3-b. 350

Új és használt faanyagot veszek. Épület- és bútor-munkákat javítok. Luszóg asztalos, Eötvös 87. 329

Rézgálicot darabosat adok nulláslistért vagy szalon-ért. Oláh K. u. 45. 328

Cépirás Huraynal, Ferenc József út 63. 322

Tengeri meghúzatva ka-pálásra részibe vagy ma-jorságu kiadó, a városhoz közel. Bözörményi út 36. 353

Eladó sürgősen 4 Hoffer, 8 léghorosz gőzmozgós csöplővel, felszereléssel. Halap 18. sz. Somogyi János. 311

Radiólampát adok bármil-lyent, ablaküvegrt. Pogány, Nyulas, Görgei 10. 326

Új- és ócskavaskereskedé-sem ismét megnyitottam. Simonty-u. 57. sz. alatt. berg Hugo. 325

Bármilyen méretű vasta-gabb táblauvegrt veszek. — Berzék, Piac-u. 38. F. 46

Egy hathónapos malac el-adó. Vigkedvü M-u. 1. 315

Tangóharmonika, márkás, luxus kivitelű, megbízásból eladó. Megtekinthető Szőke úgynekegnél, Kossuth-utca 7. szám. 339

Zománco tüzhelyek szak-szerű javítását vállalom, cseka tüzhelyet és tetőádo-got veszek. Levensik, Csapó 87. 310

Anyaszéna szárazon és lá-bon eladó. Bellegelő 269. Ti-már-u. 23. 308

Harmados tengeri kiadó. Ondód, Perc-dülő 18. Érte-kezni Timár-u. 23. 307

Bépipített redőnyös üzlet-ajtó veszek. Berzék, Piac-utca 38. sz. F. 45

Belga anya és bak és két nyúlketrec eladó. Apponyi-utca 19. 305

Motorkerékpár olcsón el-adó. Dóza-u. 13. 355

Eladó egy használt asz-talsparhelt. Bercsényi 38. III. ajtó. 342

Tiszviselőt keresek, ön-állóan levelezőt, könyvelőt, elcsorángú munkacéret, ma-lomszakmában lehetőleg jár-tast, férfit vagy nőt. Irásos pályázatok önéletrajzzal — „Komoly munkacéretnek ko-moly állás” jelgég-re kiadó.

NANASSY

Lajos *Rádió és villamosság*
vesz, javít, elad.
Piac-utca 87.

Kenyérhajlat adok el-el-micikért. Kút-utca 74. P.

Palával fedett kis épület lebontásra eladó. József kir. hg.-u. 12. Ny. 98

Füreddressz, princeesse, gyógyhaszkító, méltartó ké-szítést régi anyagból vantal Goldstein Karolin, Mikós-u. 5. udvarban. Ny. 99

Szeget szalonraért cseré-lek. Kórház-u. 3. 341

Fekete magyar ruha kifő-gástan állapotban eladó. Sarok-u. 8. sz. 338

Új rekamié, heuceser eladó. Kandia 15. Keresztépület. 357

Rádió, kerékpár, varró-gép javítása, vetele, da-da-sa. Hatvan-u. 4. sz. Sz. 34

Eladó keményfa fűhábo sodronnyal. Honvéd-u. 21. 303

Téglavető, Torockó u. 38. sz. ház eladó. Érdeklődni: Görgey u. 6. 345

Kerékpárt, varrógépet el-adok, veszek. Női-, férfiszab-ó- és bőrvarrógép nagy va-lasztékban. Bobin és min-denfélé alkalmatosságok ruha-ron. Karsay műszerész, Magoss György-tér 9. 143

Kerékpár zománcozást, hegesztést, varrógép- és ke-rekparjavítást szakszertűen készít Rezler műszerész, Sa-létrom-utca 10. 67

Közzébszolgált, arcapóle-si, piperecikkek szaküzlete. Solti, Sas-u. 2. 361

Pilüssbölcsös férfi telka-bát eladó. Szoboszlói-úti bérház, „B” 2. 334

Rádió, üzemképes, eladó. Gyepűsor 50. sz. 340

Rokamié és heuceser kap-ható Major kárpitosnál. Péterfia-u. 26. 267

Nagytemplom helyreál-lításához ócska és új építési anyagokat, vagy bombasé-rült épületeket lebontásra veszek. Sipos építész. 359

VACYONMENTO Bado-sos-utca 1. Vesz és elad lakberendezési bútorokat, háztartási cikkekot, regisz-geket. 634

Eladok, veszek bútorokat, rökamiét, fotelszeket, iro-gé-pet, perzsa- és más szőnye-get. Mezei, Vörösmarty-u. 13. 150

EGY jokban lévő, 120 basszusos, három regiszte-reg tangóharmonika sürgő-esen eladó. Timár-u. 23. sz. III. ajtó. 318

Cyapiút, angorszórt leg-magabb áron veszek vagy szövtre elcserélem. Fried-lander, Solti. Hatvan-u.

A dolgoz

Ügylátszik elégszer az ország felépít munkáját el látokat nem terkedéseivel Nem támadhó lölhetjük el a közösség le nek semmi ezen a teljes tőt ország akarnak. Es követelhetünk büntetéseket megfélemlítő bahagyják ö Igen, ismét ról, a feketéz kerülőkről va ségi gondola szemérmeien Nap mint nap az ember, nap adatokat hall ben tudomás az egyik nagy rosunkban o várt cukor h gipszet kapó „cukor” feliró kákban. A pes jellemző a kja látlanságával e két fekete m töképenzés v kedő. Ö nem u kent keresik — akiknek pő resekét rövid i ran megduplá- sza —, vagy a alapon keresk szállítók. Nem ben a pesti k espresszóban nél kártyaparti és természetes ezer-tízezerperg vándorol a kez A Termelő F napi ülésén sz hangzottak el az dák ellen, akik munkára szant fuvarra használ őzöz közegek felrakják ugyan ekét, a kapát szerszámokat, a van a feketéz áru. Mezőgazda az annyira élet pálásra, az ara kecsegtető fell sem jelentkezik cákon pedig és tünően sok a sem dörgő, a henye Dehát minék is mondják szinte tan —, amikor feketézéssel bus lehet keresni, munka után pedi hogy megél az e Hát nem. En meg kell szünnie mindenkorra. Ez még a múlté és a kednek, azok a n Mondjuk ki egé tan és konkrétan mültébb fasisztaik.

Ipartestületi közlmények

A képesített kőművesmesterek szak-osztályi ülést tartanak június hó 20-án d. u. 4 órakor.

A nőiszabó és rokonszakmabeli ipar-rosok szakosztályának tagjai folyó hó 18-án fél 6 órakor az Ipartestület hely-ségében, Ferenc J.-út 28. sz. tar-tandó szakosztályi ülésen jelenjenek meg. Tárgy: A forgalmiáddal kap-csatos tudnivalók.

A vízvezeték-szerelő mesterek és se-deck kijelölt tárgyaló bizottsága 18-án, hétfőn este 6 órakor a székház-ban, Arany János-u. 2. alatt okvetlen jelenjenek meg a kollektív szerződés megtárgyalására.

A fodrász-szakosztály tagjait értesít-ük, a forgalmiádd block-rendszerrel intézendő. Elnökség.

Rézgálic kiosztás

A földművelésügyi miniszter által a ezölősgazdák részére rendelkezésre bo-csátott rézgálic megérkezett.

Felhívjuk ezért Debrecen törvény-hatósága területén lévő mindazokat a szőlőbirtokosokat, akik rézgálicul-tványukat már kiváltották, hogy a ki-utalt rézgálicot a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Tiszántúli Kirendeltségé-től (Debrecen, Hunyadi-u. 13. sz. az udvarban) minél előbb szállítsák el.

Azok a szőlőbirtokosok, akik még a kiváltáshoz szükséges utalvánnyal nem rendelkeznek, jövő héten hétfőn, vagy kedden délelőtt jelentkezzenek a Vá-rosháza udvarán lévő V. sz. közlélmé-zési irodában, hogy az ott átvett utal-vány ellenében a részükre járó rézgálicmennyiséget a Mezőgazdák Szövet-kezeténél megkaphassák.

SPORT

A Debreceni Munkás Testező Egye-sület Sakk-szakosztályá új vezetőséget választott. Elnök: Nagy András, al-elnök: Bodnár Ferenc, intéző: Tóth András, pénztáros: Kiss Antal, jegyző: Horai Károly. A Sakk-szakosztály I. hó 26-iki kezdettel nagyszabású sakk-versenyt rendez szép és értékes díja-zással, amelyre benevezéseket egyes-letre való tekintet nélkül elfogad. Ne-vezési díj 50.— pengő. A versennyel egyidejűleg 11-od osztályú verseny is lesz rendezve; nevezési díj 30.— P. Nevezési határidő június 24. Nevezni lehet szerdán és pénteken este 7 órá-tól a DMTE Szent Anna utca 56. sz. alatti sportházában.

Szép szabású ruhát finom divatárukat
Kisstől Piac-utca 16. Alföldi-palota.

Kőműves munkásokat és bontást vállalok
Kovács Ferenc
kőművesmester
RÉTHLEN-UTCA 64. szám.

Piaci árak

BAROMFI: Sovány liba 820—1000 —1200 P párja, kisliba 450 P párja, kacsa 450—500 P párja, kiskacsa 220—260—360 P párja, pulyka 920 P párja, tyúk 580—600—650 P párja, csirke 210—280 P párja, kiscsirke 40—48 P párja.

Észálmó: Hízott liba, kacsa nincsen, pulyka, tyúk kevés, a többiből erősebb felhozatal. Nyugodt piac, a tegnapihoz viszonyítva maradandó árak.

TEJTERMÉK: Juhúró kg. 80—100 P.

Észálmó: Változatlan he'gzet. Ha az ember az elárústionóknél új-fel, vagy túró után érdeklődik, amely a kirakatban fekszik, azt válaszol-ják: Már el van kelve, vagy meg-rendelésre készült. Ez a legújabb módszer.

KERTI VETEMÉNY: Burgonya kg. 7—10 P, bab kg. 2.50—3 P, zoldbab kg. 25—40 P, zoldboró kg. 9—16 P, szemesboró literje 20 P, karalábé kg. 5—4 P, écska kg. 10—12 P, spenót kg. 12—14 P, tök kg. 5 P, kelká-pozsita drb. 8—12 P, káposzta drb. 12—32 P, hagyma csomója 6—10 P, fohagyma drb. 1.50—2.00 P, salátia drb. 1.50 P, retek csomója 4—8 P, répa kg. 8 P, zöldség csomója 4—7 P, paprika drb. 5—6 P, gomba kg. 25—30 P, uborka kg. 60 P.

Észálmó: Sóska, spenót, fog-hagyma, retek, paprika, uborka ke-vés, a többiből erős felhozatal. Szilárd piac, tegnapi árakhoz viszonyítva csekély ingadozás.

CYÜMÖLCS: Eper kg. 16—28 P, cseresznye kg. 20—40 P, meggy kg. 20—30 P, ribizli kg. 20—28 P, egres kg. 8—9 P.

Észálmó: Meggyből, ribizliből kevesebb, a többiből erős felhozatal. Szilárd, illetve lanyhuló árak, bő fel-hozatal.

Hirdetmény

A város területén lévő hősi emlékművek előtt nem adózik a város lakossága a hősokeket megillető kegyeletes tiszteltetéssel. Ezért felhívom a város lakosságát, hogy városunk tel-szabadtásáért küzdő orosz hősi halált haltak tiszteltetésére épített emlékmű-vek előtt kalapleccel, illetőleg fű-hajtással tisztelget, adni tartoznak úgy gyalog, mint járműveken, vagy villamoson közlekedő lakosok. Polgár-mester mb. Pataky, miniszteri tanácsos.

Felelős szerkesztő és kiadó: DR. TARISKA ISTVÁN.

Szerkesztő: VILÁG MIKLÓS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 28. sz. II. emelet. Telefonszám: 254.
Nyomatott a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat körforgógépén
Felelős nyomdaigazgató: **MÉNYES JÁNOS.**